Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 7 (3508) 9 ДУШАНБА ЯНВАРЬ 1978 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ФАХРЛИ БЕЛГИ БИЛАН

Тошкент ўйинчоқлар фабрикаси коллективи ўтган йилни зарбдорона якунлади. Пландаги 7 миллион 900 минг сўмлик ўрнига 8 миллион 2 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Кичкинтойларга 90 хилга яқин турли хил ўйинчоқлар етказиб бераётган фабрика ишчилари маҳсулот сифатига эътиборни кучайтирмоқдалар. Ўтган йилда тўрт хил буюм «Шарик», «Зумрад», «Тумурид» ва «Тўлғаной» қўғирчоқлари Давлат Сифат белгиси билан тайёрлаб берилди. Ҳозир коллектив янги 1978 йилнинг биринчи кварталида яна тўрт хил қўғирчоқни Давлат Сифат белгиси аттестациясига тавсия этиш учун ҳаракат қилмоқда.

Корхона маҳсулоти биргина республикамизга эмас, балки иттифоқдош республикаларга ҳам жўнатиляпти. Фабрика конструктор-моделёрлари айниқса буюмлар ассортиментини кўпайтиришга алоҳида эътибор беряпти. Янги йилда кичкинтойлар учун самолётнинг тўрт хил модели, «Сеними, шошмайтур», «Қуён Петя» каби янги қўғирчоқлар ҳам ишлаб чиқарилади.

Тошкентдаги 3-босмахонанинг аксарият ишчилари беш йиллик топшириқни муддатидан олдин бажариш мажбуриятини олишган. КПСС аъзоси Суръат Отахонов шулар жумласидан. Шахсий беш йиллик топшириғини 3,5 йилда бажаришга аҳд қилган бу ишчи ҳозир кунлик топшириқни 120— 130 процент бажармоқда.

СУРАТДА: С. Отахонов терилган ҳарфлар сифатини кўздан кечирмоқда.

ЎЗ КАСБИ БЎЙИЧА

1-автомобиль ремонти заводида ёш мутахассисларнинг конкурсини ўтказиш яхши анъанага айланиб қолган. Яқинда бу ерда бўлиб ўтган конкурс ёш ишчилар маҳоратини намойиш қилибгина қолмай, балки маҳсулотни сифатли ва давлат стандарти даражасида тайёрлаш имкониятларини ҳам кўрсатди. Конкурс жюриси комсомол-ёшлар бригадаларининг бошлиқлари А. Амирхонов, А. Кулаев, слесарь В. Сотволдиевларни ўз касбининг ғолиблари деб эълон қилди.

Навбатда ўтказиладиган конкурс эса СССРнинг янги Конституцияси қабул қилинганлигининг бир йиллигига бағишланади ва у меҳнат унумдорлигини ошириш шиори остида ўтказилади.

Сиз бу суратда кўриб турган аёл Сокина Алиакбаровадир. У Ленин орденли Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг 2-цехида прессловчи бўлиб ишлайди. Коммунистик меҳнат зарбдори номини шараф билан оқлаб келаётган пешқадам ишчи ҳозир келгуси йилнинг июнь ойи ҳисобига маҳсулот тайёрлаяпти.

И. Шоиноғомов фотоси.

Зарбдор меҳнатимиз— беш йилликнинг учинчи йилига

БАҲСЛАШИБ ИШЛАГАНДА

Куйбишев районидаги Марказ — 1Б кварталида 105-хонали беш қаватли бинони бунёд этаётган Никос Мичулис бригадасида 43 қурувчи меҳнат қилади. Коллектив ишни социалистик мусобақа асосида ташкил қилишга катта эътибор беряпти. Шу боисдан ҳам у кунлик топшириқни мунтасил 125— 130 процент бажаришга эришяпти.

Бригада аъзоларининг ҳар бири бир неча касбни уддалай олади. Шу боисдан ҳам объектда бекор туриб қолиш ҳодисаларига бутунлай барҳам берилган.

БУГУН

СССР Конституцияси қабул қилинганлигининг бир йиллик кунига қадар уч йиллик топшириқни бажариш мажбуриятини олган бу пешқадам бригаданинг меҳнат календарида март ойи бошланди.

УНУМЛИ ВА СИФАТЛИ

Шаҳримиздаги 3-ун заводи коллективининг беш йиллик бошидан бери ишлаб чиқариб, реализация қилган маҳсулоти 17,5 миллион сўмликдан ортиб кетди. Коллектив ўтган йилнинг 15 ноябридан бери беш йилликнинг учинчи йили ҳисобига маҳсулот тайёрлаяпти.

Ўтган икки йилдан ортиқ даврда корхонада технологик жараёнларни ва ускуналарни такомиллаштириш туфайли биринчи сорт ун ишлаб чиқариш 3 процентга ўсди. Меҳнат унумдорлигини юксалтириш, хом ашё материалларни тежаш бўйича ҳам салмоқли ютуқлар қўлга киритилди.

Бу йил заводнинг тегирмон бўлими реконструкция қилинади. Натижада юқори сортли унни қадоқлаб тайёрлаш ҳажми анча ортади. Корхонадаги Тўлқин Шоюнусов, Шукур Абдусаломов бошлиқ бригадалар шу кунларда техникадан самарали фойдаланиб, ишлаб чиқаришга меҳнатнинг илғор усулларини жорий этиб, юксак самарадорликка эришяптилар.

Ҳозир коллектив ҳар куни 180— 185 тонна сифатли ун тайёрлаб, савдо тармоқларига жўнатмоқда. Ой охиригача коллектив жами 4000 тоннадан ортиқ маҳсулот реализация қилади.

ВЛКСМ XVIII СЪЕЗДИГА— 18 ЗАРБДОР ҲАФТА

Комсомол съездлари тарихидан

Бугун ёшлар зарбдор вахтасининг бешинчи ҳафтаси бошланди. У РКСМ V съездига бағишланди.

1922 йил 11— 19 декабрь кунлари бўлиб ўтган бу съездда Коммунистик ёшлар союзининг 460 минг аъзоси номидан 392 делегат қатнашган эди. Улар муҳим масалаларни муҳокама қилдилар ва бу масалалар юзасидан қарорлар қабул қилдилар.

РКСМ V съезди янги иқтисодий сиёсат шароитида ишчи ва деҳқон ёшларини коммунистик руҳда тарбиялаш ва ўқитиш масалаларига асосий эътибор берди.

Графикдан ўзиб

Тошкент трактор заводи ёшлар зарбдор вахтасининг ғолиби Владимир Зайцев юбилей йилида ҳам юксак суръат билан ишламоқда. У бошчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадаси ярим йиллик топшириқни 25 апрелгача — ВЛКСМ XVIII съезди очилиши кунигача бажаришга аҳд қилди. Бугун бригада шу йилнинг февраль ойи ҳисобига меҳнат қилмоқда.

Революцион шон-шуҳрат жойлари бўйлаб

Улуғ Октябрь 60 йиллигига КПСС Марказий Комитетига комсомол рапортига имзо чекиш фахрий ҳуқуқини олиш учун мусобақа ғолиблари бўлган республика ишлаб чиқариш ёш илғорларининг бир группаси Ленинградга жўнаб кетди. Тошкентнинг комсомол ташкилоти вакилларидан— тўқимачилик комбинати йигирувчиси Л. Хегай, «Ташсельмаш» заводи ишчиси Х. Ҳошимов, Ўрта Осиё «Электроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмаси йиғувчиси Е. Яковенко, бадиий буюмлар фабрикасининг ишчиси З. Баротохунова, «Ташкенткабель» заводи электрчиси С. Медведев, «Миконд» заводи комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи С. Дадаева ва бошқалар бор. Уларнинг барчаси ўз зарбдор меҳнатлари ва социалистик мусобақада эришган юксак муваффақиятлари учун «Аврора» афсонавий крейсерида суратга тушишдек юксак шарафга муяссар бўлдилар.

Тежамкорлик учун кураш

1-уйсозлик комбинатидан Тоира Нажмутдинова бошчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадаси иқтисод ва тежамкорлик учун курашнинг ташаббускорларидан бири бўлиб майдонга чиқишди. Комсомоллар бригадаси цемент, ёғоч материаллари ва арматурага сарф нормативларини камайтириш юзасидан конкрет тадбирлар белгилашди. ВЛКСМ съезди очилиши кунигача ўнлаб тонна маблағ ва хом ашёларни тежаганликлари тўғрисида рапорт бериш мажбуриятини олишди. Тоира Нажмутдинова комсомол-ёшлари бригадасининг ташаббусига Ҳамза районининг барча меҳнат коллективларида издошлар қўшилмоқдалар. Биринчи бўлиб бу ташаббусни Тошкент тепловоз депоси комсомол-ёшлари қўллаб-қувватладилар.

Ташаббусга қўшилиб

1-тўқув фабрикасининг Илёс Губайдуллин бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси Тошкент тўқимачилик комбинатида ВЛКСМ XVIII съезди очилиш кунигача ярим йиллик топшириқни бажариш ташаббусига қўшилди. Корхонада бу ташаббусни 31 комсомол-ёшлар бригадаси қўллаб-қувватлади. И. Губайдуллин бригадаси юқори меҳнат унумдорлиги намуналарини кўрсатмоқда. Коллектив ўтган ҳафта топшириғини тўрт кунда адо этди.

«Аврора» крейсерига

БУГУН

Халқаро ёшлар «Спутник» туризм бюросининг Ўзбекистон бўлими йўлланмаси билан республика ёш меҳнат илғорларининг катта группаси қаҳрамон шаҳар— Ленинградга жўнаб кетди. Вакилларимиз у шаҳарда тўрт кун бўлиб, шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари билан танишадилар. Бундан ташқари Улуғ Октябрь революциясининг бошланганлигидан далолат берган «Аврора» крейсерида оммавий равишда суратга тушадилар. Группа орасида Тошкентдаги кўпгина корхоналарнинг меҳнатчилари ҳам бор.

Туризм бюроси бундан ташқари ёш туристларнинг бир группасини ГДРга ва бир группасини эса Финляндия республикасига жўнатди.

• Депутатлар ёрдамида

ИШЧИЛАР МИННАТДОР

Меҳнат Қизил Байроқ орденли 243-граждан авиацияси заводидаги депутатлар группаси корхонанинг ижтимоий-маиший ривожланиш планининг бажарилишини ўзининг назорати остига олди. Меҳнат унумдорлиги ишчиларнинг маиший шароитлари билан чамбарчас боғлиқ эканлиги ҳаммага маълум. Шунинг учун ҳам депутатлар ўз фаолиятларида завод ёшларининг турар жой шароитларини яхшилашга асосий эътиборни қаратмоқдалар.

Халқ депутатларининг ташаббуслари билан корхонада 600 ўринли ёшлар ётоқхонаси қурилиши планлаштирилди ва қисқа муддатда амалга оширилди. Яна 2— 3 ҳафтадан сўнг завод ёшлари янги ётоқхоналарига кўчиб ўтадилар.

Ҳар йили корхонанинг ўттиздан ортиқ ишчи оилалари янги уйлардаги обод квартираларга кўчиб ўтаётганликлари ҳам депутатларнинг хизматидир. Бу уйлар корхона маблағи ҳисобига бунёд этилмоқда.

Корхонанинг ижтимоий-маиший ривожланиш планида меҳнаткашларнинг дам олишини ташкил этишга алоҳида эътибор берилган. Ана шу мақсадда Арнасой дам олиш зонасида завод меҳнаткашлари учун иншоотлар қурилиб, ободонлаштирилди. Ўтган ёзнинг ўзидагина бу дам олиш зонасида ишчиларнинг юздан ортиқ оилалари мириқиб дам олдилар. Авиаремонтчилар уй-жой шароитларини яхшилаётганликлари, маданий ҳордиқ чиқаришларини ташкил этаётганликлери учун Л. Тўлаганов, Л. Дуденко, Н. Захаров каби халқ вакилларидан ташкил топган депутатлар группасига миннатдорчилик сўзларини айтишмоқда.

«ПРАВДА» саҳифаларида

● «Уюшқоқлик ва масъулият» — газетанинг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади. Мақолада КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1977 йил) Пленуми қарорларини муваффақиятли бажаришнинг асосий омиллари— партия, давлат ва хўжалик раҳбарлигининг барча звеноларидаги уюшқоқлик ва масъулият ҳақида гапирилади.

● Волгоград области Калачаевский районидаги Ленин орденли «Волго-Дон» совхози деҳқонларининг 1978 йилга олган социалистик мажбуриятлери эълон қилинган.

● 7 январь куни Москвада Совет Иттифоқи билан Руминия Социалистик Республикаси ҳукумат делегациялари ўртасидаги муваффақиятли якунланган музокаралар натижасида ҳар икки мамлакат ўртасида 1978 йилдаги товар обороти тўғрисида протокол имзоланди.

● «Санъат усталари» рубрикаси билан А. Ришнинниг СССР халқ артисти Халима Носирова тўғрисидаги мақоласи босилган.

● Ватанимиз ҳаётига доир ва чет эллардан олинган турли хабарлар босилган.

МЎЪТАБАР ДАРГОҲГА ЗИЁРАТ

КЕЧА

В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали пойтахт мактабларининг ўқувчилари билан яна гавжум бўлди. Кечаги куннинг ўзидаёқ 2 минг 500 дан ортиқ ўқувчи муқаддас даргоҳни зиёрат қилди. Филиалнинг илмий ходимлари ёш зиёратчилар ўртасида пролетариатнинг улуғ доҳийси В. И. Лениннинг ҳаёти ва революцион фаолияти, улуғ инсоннинг буюк камтарлик фазилатлари, доҳий ғояларининг тантана билан амалга ошаётганлиги ҳақида гапириб бермоқдалар.

Мактаб ўқувчиларининг қишки каникул кунларида бу мўътабар даргоҳни 15 мингдан ортиқ ўқувчи зиёрат қилди. Музейни экскурсия қилганлар орасида мамлакатимизнинг бир қатор марказий шаҳарларидан келган мактабларнинг ўқувчилари ҳам бор. Қишки каникул охирига қадар бу ерга келадиган ўқувчиларнинг умумий сони 20 мингга етиши кутилмоқда.

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси ҳисоблаш маркази коллективи давлат статистика ахборотларини ўз вақтида аниқ ишлаб беришга эришяпти.

СУРАТДА: ҳисоблаш бўйича программачи —инженер-математиклардан Л. Қодирова ва П. Каландарёв Минск— 32 электрон ҳисоблаш машиналарида саноат ҳисоби материалларини ечишмоқда.

М. Нуриддинов фотолари.

«Прогресс» агентлиги

БУГУН

шаҳримизда аҳолига транспорт хизмати кўрсатиш бўйича яна бир янги усул жорий этилади. Хоразм кўчасидаги 39-уйда «Прогресс» деб аталган транспорт-экспедиция агентлиги ташкил этилди. Бу агентликнинг ходимлари шаҳар аҳолисининг бошқа шаҳарларга жўнатиш ниятида бўлган катта ва қўпол ҳажмли буюмларини жойлаб бериш билан шуғулланади. Хизматнинг бу усули бўйича мебеллар, ҳар хил маркали машиналар, мотоциклар, пианинолар ва шу каби буюмлар темир йўл вагонларига мос келадиган махсус яшчикларга солиб маҳкамлаб бериладн. Бу агентлик шу йилнинг ўзида 300 минг сўмлик юмуш бажариш ниятида.

Тошкент области янгиликлари

● **Область партия комитетининг мажлислар залида «Партия XXV съезди қарорлари асосида КПССнинг актуал назарий ва сиёсий масалалари» курси бўйича назарий семинар раҳбарлари учун бир кунлик область семинари бўлиб ўтди.** Унда фан докторлари В. Никитченко, Г. Шистер, фалсафа фанлари кандидати Ф. Ким ва бошқалар докладлар қилдилар.

● **В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалида «Ривожланган социализмнинг Конституцияси» курси бўйича партия ва комсомол сиёсий маорифи системаси пропагандистлари учун икки кунлик область семинари бўлиб ўтди.** Бу семинарда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, юридик фанлари доктори О. Эшонов, иқтисод фанлари доктори А. Ўлмасов ва шаҳримиз олий ўқув юртларининг бир қатор олимлари турли мавзуларда докладлар қилдилар.

● **Ангрендаги «Резинотехника» заводида пневматик иншоотнинг шлюзига кириладиган янги конструкция ишлаб чиқаришга татбиқ этилди.** Бу янгиликдан йил давомида кўриладиган иқтисодий фойда 6 минг сўмни ташкил қилади.

● **Олмалиқдаги тикувчилик фабрикасида мактабгача ёшдаги болалар кийимининг янги моделини тайёрлаш ўзлаштирилди.** Бу кийим ўзининг фасони, гулларининг чиройлилиги билан кичкинтойларни қувонтиради. Шу йилнинг ўзида янги маҳсулотдан бир неча минг дона тайёрланади.

● Шаҳрим—фаҳрим

Обод бўлмоқда

Фрунзе район ободонлаштириш бошқармасининг йўлсозлари

БУГУН

Ш. Руставели кўчасининг «Самарқанд» автостанциясидан Муқимий кўчасигача бўлган қисмида жорий ремонт ишларини тугалладилар. Айни пайтда Богдан Хмельницкий ва Набережная кўчаларида ҳам ремонт ишлари ниҳоясига етказилди.

Шу кунларда бошқарма ирригаторлари Муқимий кўчасида суғориш шохобчаларини тозалаш ишларини олиб боришяпти. Бу кўчадаги Бўржар канали кўпригига 130 метр ҳажмда темир тўсиқлар ўрнатиб чиқилди. Йўлсозлик ва суғориш тармоқларини тозалаш ишларида бошқарманинг Самиқ Халилов, Омон Ҳантов каби ишчилари юксак унум билан ишламоқдалар.

«Гордорстройремонт» трестининг йўлсозлари Шота Руставели кўчасининг Муқимий ва Фарҳод кўчалари оралиғидаги қисмини янгидан асфальтлаш ва ободонлаштириш ишларини бошлашга тайёргарлик кўришмоқда. Бу ишлар ниҳоясига етказилгач, улуғ грузин шоири номидаги ушбу кўча янада жозибали қиёфа касб этади.

● Жадал суръатда

Сергели район ободонлаштириш бошқармасининг боғбонлари ва кўкаламзорлаштирувчилари дарахтларга шакл бериш, уларнинг ортиқча шох-шаббаларини қирқиш ишларини бошлаб юбордилар. Шу кунларда Ленинград ва бошқа кўчаларда шакл бериш ишлари жадаллик билан олиб борилмоқда. Бошқарма йўлсозлари эса Чоштепа ва Полевая кўчаларида жорий ремонт ишларини амалга оширишмоқда.

БУГУН

Заречная ва Питомник кўчалари ремонт қилиб бўлинди. Бундан ташқари Днепр, Марданк, Чоштепа ва Ленинград кўчаларида ирригация тармоқларини тозалаш ишлари уюшқоқлик билан олиб борилмоқда.

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

Пиночетга «референдум» нима учун керак бўлиб қолди?

4 январь куни Чилида Пиночет хунтаси томонидан барча ҳарбий-полиция қоидаларига мувофиқ уюштирилган сохта референдум ўтказилди. Чилиликларни «овоз бериш»га даъват қилмадилар, балки милтиқ ва пулемёт ўқлари остида «овоз беришга» мажбур этдилар. Ғарб мухбирларининг хабарларига қараганда, ҳарбий бўлинмалар ва жандармерия сайлов участкалари атрофида, шунингдек унинг ўзида туриб овоз беришнинг боришига актив равишда аралашди. Сайлов қутилари ёнига мажбуран олиб келинган Чили аҳолисининг ҳамма паспортларига махсус белги қўйилди. «Қарши» овоз берган ёки овоз бермоқчи бўлган кишиларни қаттиқ жазолаш билан очиқдан-очиқ таҳдид қилдилар. Комиссия составидан бошлаб овоз беришни ҳисоблаш системасигача бутун «референдум» механизмини хунта пухта планлаштирди ва контроль қилиб турди.

АҚШ, Франция ва бошқа капиталистик мамлакатларнинг ҳатто ўнг буржуа газеталари ҳам Чили диктаторининг демократияга қарши бундай шармандали сохтакорлигини очиқдан-очиқ кўрсатиб ўтди. «Нью-Йорк таймс» газетаси «бундай овоз беришни сира ҳам эркин деб ҳисоблаш мумкин эмас», деб ёзди. Сайлов мамлакат қамал ҳолатида бўлган, барча сиёсий партиялар, парламент тарқатиб юборилган шароитда ўтди. Хунтага қарши овоз беришга даъват этувчи варақаларни тарқатишга уринган Чили ватанпарварларидан бир группаси қамоққа олинди, деб хабар берди газета.

Хўш, «халқ фикрини сўраб билиш» деган шу қадар қўпол сохтакорлик хунтага нима учун зарур бўлиб қолди?

Бу саволга жавоб бериш учун аввало мамлакат ичкарисида ҳам, шунингдек халқаро миқёсда ҳам диктаторлик режимининг тамомила яккаланиб қолганлигини айтиб ўтиш керак. Бунинг устига мана шу яккаланиб қолиш жараёни тобора кучаймоқда. БМТнинг Бош ассамблеяси Чилида инсон ҳуқуқлари доимий равишда бузилаётганлиги, террор, репрессиялар давом этаётганлигини 1977 йил 16 декабрда кескин қоралади. Шунинг учун ҳам Пиночет ақалли мана шу найранг воситаси билан ўзини халқаро афкор омма олдида қандай бўлса ҳам оқлаш мақсадида дарҳол халқнинг «мадади»га таянмоқчи бўлди.

«Референдум» найранги гарчи қисқа муддатга бўлса ҳам чилиликларни уларнинг ҳозирги қашшоқлиги ва ҳуқуқсизлигидан эътиборни четга буришга муваффақиятсиз уриниш эди. Чилининг бутун ижтимоий-иқтисодий ҳаёти ҳозирги вақтда ғоят оғир аҳволга тушиб қолди. Хунтанинг расмий маълумотларига қараганда, 1976 йилнинг ўзидагина мамлакатда пулнинг қадрсизланиш даражаси 174,3 процентга етди, ўтган йили эса пул бундан ҳам қадрсизланиб кетди. Чилидаги меҳнатга яроқли бутун аҳолининг қарийб 20 проценти шу кунларда ишсиз юрибди.

«Референдум» ўтказилганлигига учинчи сабаб шуки, мажбурий «овоз бериш» вақтида сайловчиларни пухта кузатиб бориш йўли билан хунтага ўзининг ҳозиргача маълум бўлмаган мухолифларини билиб олишдир.

Ҳарбий хунта уюштирган масхарабозлик ҳеч кимни чалғите олмади. Чили Компартиясининг баёнотида таъкидлаб ўтилганидек, ғоят қаттиқ террор ва ҳаммани пойлаб юриш давом этаётган шароитда «референдум»нинг ўтказилганлиги Чили халқининг ўз иродасини эркин ифодалашини тўғридан-тўғри тақиқлашдан бошқа нарса эмас. Чили халқи Пиночетнинг манфур фашист диктатурасини ағдариб ташлаш учун олиб бораётган қатъий курашини кун сайин кучайтирмоқда.

Б. БАБЕНКО,
ТАСС шарҳловчиси.

• *Ленин район партия комитетида*

Муттасил ғамхўрлик

Беш йилликнинг учинчи йили вазифалари ва ўтган йил якунлари бўйича Ўрта Осиё темирйўли Тошкент бўлими партия ташкилоти фаолияти муҳокама этилди. Юк тушириш ва юклаш ишларини механизациялаш ва автоматлаштириш, меҳнат унумдорлигини янада ошириш юзасидан муайян ишлар қилинганлиги таъкидланди. Шу билан бирга район партия комитети бюроси бўлимнинг ишлаб чиқариш фаолиятини, транспортчилар ўртасида идеология ишлари савиясини ошириш, ишлаб чиқаришнинг конкрет участкаси учун коммунистлар масъулиятини кучайтириш каби масалаларни партия йиғилишларида изчил муҳокама қилиб боришни тавсия этди.

Муҳим эътибор

Электрон-техника заводида 22 та коммунистик меҳнат мактаблари ташкил қилинган. Уларда 430 дан зиёд киши таълим олмоқда. Мактабларга 62 энг яхши пропагандист жалб қилинган. Улар ишлаб чиқариш командирлари, экономистлар ва технологлардир. Машғулотларни мунтазам олиб бориш юзасидан методик совет тузилган. Совет аъзолари план асосида иш олиб бориб, машғулотларнинг боришини назорат қиладилар. Илғор иш тажрибаларини пропаганда қилиш юзасидан муайян ишлар олиб боришади. Райком бюроси корхона партия комитетининг коммунистик меҳнат мактабларига раҳбарлик қилиш юзасидан олиб бораётган ишини муҳокама этиб, машғулотларнинг актив формалари — суҳбат, очиқ дарслар, амалий топшириқлар сингари формаларининг қўлланилишини ижобий баҳолади. Методик, назарий ва ахборот конференцияларини ўтказиш одат тусига кирган. Булар яхши самара бермоқда. Корхона партия комитетига машғулотларнинг назарий савиясини янада ошириш, — пропагандистларни аттестациядан ўтказиш тавсия этилди.

Юқори савияда

Райoннинг 37- ва 158- мактабларида ҳар ҳафтада юқори синф ўқувчилари учун сиёсий ахборот берилмоқда. Ўқитувчи-пропагандистлар машғулотларни олиб боришяпти. 158-мактабда докладчилар группаси ишлаб турибди. Улар мамлакатимиз иқтисодий муваффақиятлари, фан ва маданиятининг ривожи ва бошқа масалалар юзасидан лекциялар ўқишяпти.

Райком бюроси ва мактабларда ўқувчиларга сиёсий ахборот беришнинг аҳволи ва уни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисидаги масалани муҳокама этиб, бу борадаги тажрибаларни умумлаштирди. Шунингдек, район мактабларида сиёсий ахборот бериш савиясини янада ошириш тадбирлари белгиланди.

Г. РОЗЕНБЛИТ.

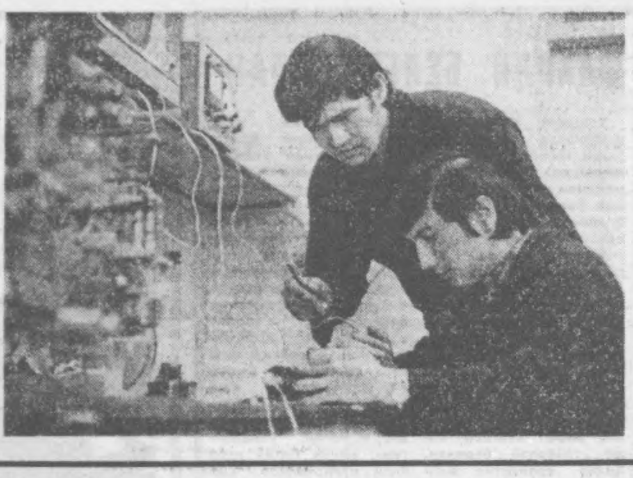

ПЕШҚАДАМЛАР САФИДА

Тошкентдаги Октябрь район теле-ательеси коллективи аҳолига намунали хизмат кўрсатишни тобора яхши йўлга қўймоқда. Чапдаги суратда телеательенинг пешқадам хизматчиларидан Қодиржон ва Аҳмаджон Раҳимовларни кўриб турибсиз.

* * *

Мамлакатимиз қишлоқ меҳнаткашлари учун кўплаб трактор ва прицеплар тайёрлаб бераётган СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг машинасозлари беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этиш борасида фидокорлик билан меҳнат қиляптилар. Ҳар куни корхонанинг тайёр маҳсулот жўнатиш полигонидан юзларча трактор прицеплари мамлакатимизнинг турли бурчакларига ва чет элларга юборилади. Ўнгдаги суратда Африка қитъасидаги Нигерия учун жўнатилаётган прицепларни кўриб турибсиз.

Н. Муҳаммаджонов ва М. Нуриддинов фотолари.

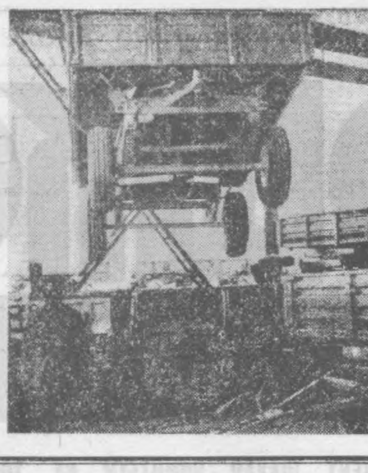

• *Қурилиш майдонларида*

Активлик ошяпти

«Ташсантехмонтаж» трестидаги энг яхши ўн беш пудратчи бригада Улуғ Октябрнинг 61 йиллиги нишонланадиган кунга қадар уч йиллик топшириқни бажариш мажбуриятини олди. Бу пешқадам бригадаларда юз элликка яқин новаторлар меҳнат қилишади. Улар ўзларининг бутун изланишларини ва маҳоратларини ишлаб чиқариш резервларини топиш ва ишга тушириш, технологияни такомиллаштиришга сарф қилишмоқда.

Резервларни қидириб топиш ва ишга жорий қилишда Доғистон АССРда хизмат кўрсатган қурувчи Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери Николай Иванович Силин, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор Абдусамад Қулматов, комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи Яшар Аҳмедшин, тез монтаж қилиш кўрик-конкурсининг ғолиби, бригада бошлиғи Роман Ким, Ҳасан Зафаров, Николай Глазков ва бошқалар пешқадамлик қилишмоқда. Улар етакчилик қилаётган бригадалар ўнинчи беш йилликнинг ўтган даври мобайнида 150 минг квадрат метр турар жойда монтаж ишлари амалга оширишди. Улар умуман бир миллион сўмликдан кўпроқ монтаж ишларини бажаришди. Шуниси диққатга сазоворки, улар монтаж ишлари муддатини 200 кунга қисқартиришга муваффақ бўлишди. Барча объектлар биринчи тақдимдаёқ юқори сифат билан фойдаланишга топширилди.

ҒАЙРАТ КЎРСАТИБ

1-уйсозлик комбинатининг 2-қурилиш бошқармасидаги Владимир Гомин етакчилик қилаётган комплекс коммунистик меҳнат бригадаси ҳозир Халқлар дўстлиги кўчасида бунёд этилаётган тўққиз қаватли, 54 хонали уй қурилишида ишлаяпти. Ўтган йили бу ерда худди шундай кўринишдаги уч уй фойдаланишга топширилган эди. Уларда 280 га яқин оила ҳовли тўйи ўтказди. Тўртинчи уй эса шу йилнинг биринчи кварталида ишга туширилади. Ҳозир бу ерда монтаж ишлари қизғин олиб бориляпти. Бинонинг биринчи ва олтинчи қаватларида эса пардозлаш ишлари бошлаб юборилди.

Тўққиз қаватли тўрт уй ягона архитектура ансамблини ташкил қилади. Бу биноларда истиқомат қилувчи кишиларга қулай шароит яратилади. Уйларнинг биринчи ва иккинчи қаватларида турли маиший ва савдо хизмати бўлимлари жойлашади.

СССР янги Конституцияси қабул қилинган куннинг бир йиллиги кунига қадар уч йиллик топшириқни бажариш мажбуриятини олган Владимир Гомин бригадаси ваъданинг устидан чиқиш мақсадида меҳнат суръатини тобора оширмоқда.

БУГУН

коллектив бинонинг саккизинчи қаватидаги монтаж ишларини ниҳоясига етказди. Бу иш планда белгиланганидан икки ҳафта олдин бажарилди.

Бир корхона хушхабарлари

● ҚУВВАТ ОРТАДИ

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Октябрь революцияси номли тепловоз ремонти заводида ЧМЭ2 серияли тепловозлар ҳамда вагонларни ремонт қилишдан ягона сериядаги тепловозларни ремонт қилишга ўтилди. Бу, корхонада ремонт қилинадиган тепловозлар ва электр машиналари ремонти сифатини ошириш имконини беради. Шу билан бирга, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини ошириш учун курашда ҳал қилувчи омил ҳисобланади.

Корхона реконструкция қилинадиган объектлар қаторидан ўрин олди. Ҳозирги пайтда заводни реконструкция қилишнинг техника-иқтисодий асосланган ҳужжатлари ишлаб чиқилмоқда. Реконструкциядан сўнг завод йилига 2ТЭ10Л ва 2ТЭ116 сериядаги тепловозлар секциясидан 700 тасини ремонт қилиш ёки йилига 40 миллион сўмликка яқин маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлади.

● ШАРАФЛИ НОМ

«Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига 60 зарбдор ҳафта!» социалистик мусобақасида қатнашиб фидокорона меҳнат қилган корхонанинг бригадалари, цех коллективларига «Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги номли коллектив» деган шарафли ном берилди. Ана шундай шарафли номга корхонанинг пўлат қуюв цехи, электр машина цехидан Николай Железнов бошлиқ, якор цехидан Мухлис Зарипов, тепловоз цехидан Владимир Чичин бошлиқ бригада аъзолари ва бошқа кўпгина пешқадамлар сазовор бўлишди.

● ТАШАББУС ИЗДОШЛАРИ

Москваликларнинг СССР Конституциясининг бир йиллиги — 1978 йилнинг 7 октябрига беш йилликнинг уч йили топшириғини бажариш тўғрисидаги ташаббуси корхона ишчилари томонидан қизғин маъқулланди ва қўллаб-қувватланди. Шу кунгача корхонанинг 150 дан ортиқ ишчиси ана шу ташаббусга қўшилди. Шуниси қувончлики, темирчилик цехининг бутун коллективи, асбобсозлик цехининг шаҳар Совети депутати, слесарлар бригадаси бошлиғи В. М. Осипов бошлиқ, металл қуюв цехининг Захаров, ғилдирак цехининг В. Сиротин бошлиқ бригада коллективлари ана шу ватанпарварлик ташаббусининг биринчи издошлари бўлишди.

● ҲАММАСИ ИШЧИЛАР УЧУН

Корхона маъмурияти ишлаб чиқариш кўрсаткичларини ошириш, меҳнаткашларнинг иш ва турмуш шароитларини яхшилаш йўлида талай тадбирларни амалга оширмоқда. Бу борада маиший масалаларни ҳал этиш нормал меҳнатни таъминлашда катта аҳамият касб этади. 1978 йилда заводда уй-жой қурилиши кенг миқёсда давом эттирилади. Шу кунларда янги 90 квартирали уй қурилиши бошлаб юборилди. Завод ишчилари учун янги ётоқхона биноси ва бошқа маиший хизмат кўрсатиш объектлари бунёд этилади.

А. ХЎЖАМОВ.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ЙИЛНИНГ БИРИНЧИ МАҲСУЛОТИ СОВЕТ ИТТИФОҚИГА ЖЎНАТИЛДИ

Қардош социалистик мамлакатларнинг меҳнаткашлари Совет Иттифоқи учун мўлжалланган дастлабки маҳсулотлар туркумини тайёрладилар.

БЕРЛИН. ГДРнинг етакчи вагонсозлик корхонаси бўлган «Аммендорферваг о н-бау» заводида (Галле округи) совет темир йўли учун бутун бир составдан иборат дастлабки ўнта пассажир вагони буюртмачиларга жўнатишга тайёрлаб қўйилди.

Совет буюртмаларини ўз вақтида ва сифатли бажариш — республика вагонсозлари учун анъана бўлиб қолди. Бу ерда ҳар йили Совет Иттифоқининг буюртмаси билан 700 га яқин ҳар хил вагонлар ясалмоқда. Бу йил завод бизнинг мамлакатимизга ўтган йилдагига қараганда 30 та вагон кўп юборади.

БРАТИСЛАВА. Комарно кемасозлари йилнинг дастлабки кунларида Совет Иттифоқи вакилларига 3 палубали «Феликс Дзержинский» дарё теплоходини топширдилар. Шу билан завод Совет Иттифоқи учун жами 400 та кема қуриб берди. Теплоход катта дарёларда туристларни ташиш учун мўлжалланган, 400 киши дам оладиган сузувчи дам олиш уйи сифатида ҳам фойдаланилиши мумкин.

Бу йил СССРнинг буюртмаларига мувофиқ шу заводда яна битта уч палубали «Георгий Димитров» пассажир теплоходи ва ҳар бири 2700 тонна юк кўтара оладиган 11 та дарё — денгиз юк кемалари қурилади.

БУДАПЕШТ. Будапештдаги «Красний Октябрь» тикувчилик фабрикаси СССР учун мўлжалланган тайёр кийимларнинг биринчи туркумини янги йилда Совет Иттифоқига жўнатиш учун транспортчиларга топширдилар.

Сепарат битимига қарши

БАҒДОД. Умумараб халқ конгрессининг Ироқ пойтахтида бўлаётган доимий секретариати сессияси Миср Араб Республикаси президенти Садатнинг сепарат битимлар тузиш йўлидаги ҳаракатлари натижасида Яқин Шарқда рўй берган вазиятни ва ҳозирги босқичда тараққийпарвар араб кучларининг вазифаларини муҳокама қилишни давом эттирмоқда. Сессияда қабул қилинган баёнотда араб миллати ва фаластинлик араб халқининг ҳаётий манфаатларига путур етказган ҳолда Яқин Шарқ проблемасини таслимчилик йўли билан бартараф этиш режаларига барҳам беришга қодир бўлган ягона кенг прогрессив фронт доирасида араб миллий озодлик ҳаракатининг турли отрядларини сафарбар этиш ғоят муҳим эканлиги таъкидланади. Баёнотда ана шу районда барча тараққийпарвар ва демократик кучларни жипслаштириш йўли билан империализм, сионизм ва ички араб реакциясининг фитналарига қарши кескин кураш олиб бориш зарурлиги кўрсатиб ўтилади.

УЙ–ЖОЙ БИНОСИ

СОФИЯ. Янги йил неча минглаб болгарлар учун қўшалоқ байрам бўлди. Улар янги йилни янги квартираларда кутиб олдилар. Ўтган йили бинокорлар Болгарияда қарийб 70 минг квартира қурдилар. 1978 йилда эса 82 мингдан кўп квартира қурилади.

Уй-жой қурилишининг кенг кўламда олиб борилиши социалистик Болгариянинг ажойиб муваффақиятларидан биридир. Уй-жой проблемасини ҳал этиш Болгария Компартияси XI съезди илгари сурган стратегик вазифа ҳисобланади. Еттинчи беш йилликда мамлакатда 400 мингдан зиёд квартира фойдаланишга топширилиши лозим.

Болгарияда Совет ишлаб чиқариш илғорларининг тажрибалари кенг ёйилмоқда. Ушбу суратда Софиядаги 6 сентябрь номли заводнинг энг яхши ишчиси А. Енховский тасвирланган. У ленинградлик слесарь С. С. Витченко изидан бормоқда. Бу илғор ишчи ўз тажриба ва билимларини ёшларга сидқидилдан ўргатади.

Централфото — ТАСС фотоси.

Империализм найранги барбод этилсин

ҚОҲИРА. Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти фаластинлик араб халқининг адолатли курашини тўла-тўкис қўллаб-қувватлаб, барча фитналарни қатъиян рад этмоқда. Қўшма Штатлар, Исроил ва ички араб реакцияси кучлари ана шу фитналар ёрдами билан фаластин проблемасининг одилона ҳал этилишига халақит беришга уринмоқдалар.

Баёнотда таъкидланадики, араб халқларининг ишончли иттифоқчиси бўлган Совет Иттифоқини, шунингдек Фаластин ва жаҳон миллий-озодлик ҳаракатини Яқин Шарқдаги можарони бартараф этишда самарали қатнашишдан четлаштириш — Яқин Шарқдаги империалистик кучларнинг асосий мақсадларидан биридир.

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти Женева сулҳ конференциясида Фаластин озодлик ташкилоти ҳам иштирок этгани ҳолда, шу конференциянинг ишини бошлаб юбориш Яқин Шарқда одилона ва мустаҳкам тинчликка эришишнинг ғоят муҳим шарти деб ҳисоблайди. Бу конференция жаҳон жамоатчилигининг талабига, шунингдек халқаро майдонда кенг қўллаб-қувватланган Яқин Шарқ юзасидан яқинда эълон қилинган Совет — Америка қўшма баёнотининг руҳига мосдир.

Баёнотда Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти Исроил билан тузиладиган ҳар қандай сепарат битимларни қатъиян рад этади, деб таъкидланади.

Хатарли режалар

ВЕНА. 1978 йил қуролланиш пойгасига қарши, айниқса Америка ҳарбийларининг нейтрон бомба ишлаб чиқаришга киришишдан иборат жинояткорона режаларига қарши актив кураш олиб бориш йўли бўлиши лозим, деб ёзади «Санкт-пельтнер нахрихтен» газетаси.

Нейтрон қурол, деб таъкидлайди газета, — бутун инсоният учун таҳдид туғдиради. Вашингтоннинг нейтрон қурол гўё «соф қурол» эканлиги ҳақидаги сафсатаси ҳеч кимни чалғита олмайди. Нейтрон бомба — бутун мавжудотни қириб ташлайдиган даҳшатли қурол эканлиги ақли расо ҳар бир кишига яхши маълумдир.

Газета пировардида қуйидагиларни таъкидлайди: инсоният осойишта яшаши учун, у ўз истиқболи тўғрисида хавфсирамаслиги учун барча мамлакатлар халқларининг қуролланиш пойгасини жиловлашга, ялпи қирғин қуроли ҳар қандай янги турларини ишлаб чиқаришни тақиқлашга қаратилган куч-ғайратини ошириш зарур.

ЛОНДОН. Европа хавфсизлиги ва ҳамкорлиги учун курашувчи Англия комитетининг раиси Гордон Шаффер «Лейбор мансли» журналида эълон қилинган мақоласида бундай деб ёзади: Англия жамоатчилиги нейтрон қурол яратиш ва уни ишлаб чиқариш режаларига қарши кураш олиб бормоқ учун, Буюк Британия қуролсизланишига қаратилган актив йўлни ўтказиши учун бутун кучини сафарбар қилиши лозим.

Ғарб мамлакатларининг ҳарбийлари ҳар хил уйдирмалар ёрдами билан нейтрон қурол ишлаб чиқариш режаларини оқлашга уриниб, деб таъкидлайди у. Планетамизда бутун мавжудотни йўқ қилиб ташлашга олиб келадиган сиёсатнинг давом эттирилишини қаттиқ туриб талаб қилмоқдалар.

Нейтрон бомбани тақиқлаш учун курашнинг муҳимлигини шу нарса тақозо этадики, дейди Г. Шаффер, ҳарбийларнинг нуқтаи назаридан бу бомбанинг пайдо бўлиши ғарб мамлакатларига ядро қуролини биринчи бўлиб қўллаш имкониятини енгиллаштиради.

Мақола автори Ғарбий Европа мамлакатларини ўз территорияларида нейтрон қуролнинг жойлаштирилишидан бош тортишга даъват этади.

БОНН. Шу кунларда Кельн, Дюссельдорф, Дортмунд, Штутгарт ва Ғарбий Германиядаги бошқа шаҳарларнинг кўчаларида «Қуролланиш пойгасига чек қўйилсин. Нейтрон бомбани ишлаб чиқаришга қарши кураш олиб борилсин» деган даъват сўзлари ёзилган ахборот стендлари пайдо бўлди. Стендлардаги материалларда сўнгги ойларда ГФРда Пентагоннинг нейтрон бомбалар, қанотли ракеталар ва ялпи қирғин қуролининг бошқа турларини ишлаб чиқаришга киришиш ниятларига қарши, қуролланиш пойгасидаги янги хатарли ҳаракатга қарши оммавий намойишлар бошланганлиги тўғрисида ҳикоя қилинади.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

БЕРЛИН. ГДРнинг 1,1 миллиондан кўп граждани ўтган йили чет мамлакатларга туристик сафар қилди. Уларнинг тўртдан бири Совет Иттифоқида бўлди.

Янги йилда «Райзебюро» ва «Интурист» ўртасида тузилган битимга мувофиқ ГДРдан СССРга 108 та дўстлик поезди жўнайди.

ХЕЛЬСИНКИ. Финляндияда янги йилдан нарх-наво яна қимматлашди. Автобус ва трамвайларда юриш ҳақи 20 процент, темирйўлда пассажир ва юк ташиш учун тўланадиган ҳақ 6—7,5 процент, бензин ва дизель ёнилғи 7—8 процент оширилди.

БУЭНОС-АЙРЕС. Аргентинада ўтган йили 318 фирма абгор бўлди. «Веритас» журналининг маълумотларига кўра, уларнинг жами қарзи салкам 56 миллион долларга етди. 1976 йилда 134 фирма синганди. Журналнинг фикрича, фирмаларнинг бундай абгор бўлишига мамлакат бошидан кечираётган иқтисодий кризис сабаб бўлмоқда.

«Тошкент оқшоми» рейди

БЕҒАМЛИК — БЕЛ СИНДИРАР...

ёки ЖЭК ходимларининг ўз вазифаларига муносабати ҳақида

Асосий вазифа

Биз зим-зиё қоронғуликдан эшиги аранг кўриниб турган подъезд олдида иккиланиб тўхтадик.

— Кирамизми? — деди оҳиста кимдир орамиздан. Биз эҳтиётлик билан зимистон қаърига қадам қўйдик.

Лифт кнопкасини аранг топиб босган эдик, у ёнмади. «Наҳотки, юқорига пиёда чиқсак, — деган фикр ўтди хаёлимиздан. — Ахир бу ерда шайтон ҳам оёғи синмасдан юқорига чиқолмайди...» Аммо орқага чекинишнинг иложи йўқ эди ва биз секин-аста зиналарини кўрмасдан юқорига қадам қўя бошладик. Юқоридан кимнингдир шошилинч қадам ташлаётгани эшитилди. Кимдир биз томонга тез-тез тушиб келарди. Мана, олдимизда кимнингдир кўланкаси пайдо бўлди...

— Вой!, — зинапояда турган бизни — уч қора кўланкани кутилмаганда кўриб қўрқиб кетган аёлнинг қўрқинчли товуши эшитилди. У қўлидаги челакни тушириб юборди. Маълум бўлишича унинг қўлида ахлат тўлғазилган челак бор эди, жон ҳолатда юқорига чопиб чиқиб кетди.

— Уларнинг мусоропроводи ишламайди... — деб таъкидлади орамиздан бир киши. — Умуман бу ердаги ҳамма нарса тушунарли, пастга тушиш керак...

Турар жой фонди ҳолатларини текшириш бўйича рейдимиз ана шундай бошланди.

Биз ўз рейдимизни жуда узоқдан бошлаганимиз йўқ. Биз кирган дастлабки уй шаҳримизнинг марказий магистралларидан бири бўлган 1 Май кўчасида жойлашган. Ҳаммага маълум бўлган «Болалар дунёси» магазини ҳам шу ерда. Шуниси ажабланарлики, бинодан икки қадам нарида неон нурлари кўчани кундуздек ёритиб турибди. Бу ерда эса подъездга одам кирганини қўрқади (биз 5-подъездда бўлган эдик).

Подъездда тартиб, ёритгичларнинг бутлиги, лифтнинг мунтазам ишлашини ким назорат қилиши керак? Бу саволга жавобни яқинда Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети томонидан тасдиқланган «Тошкент шаҳрида жамоат тартиби, ободончилик ва санитария қоидалари»дан топиш мумкин. Унда «ЖЭК бошлиқлари, уй бошқарувчилари, уй эгалари ва бошқа шахслар бевосита ўз қарамоғида бўлган уйларни доимо тартибли ҳолатда сақлашлари керак...» дейилган.

Лоҳутий кўчасидаги 11-уйда узоқ вақтдан буён ахлатларни тушириб юборувчи мусоропровод ишламаётганлиги тўғрисида 16-ЖЭК ходимлари «Бу бизнинг вазифамиз, аммо...» деб турли баҳоналар билан сабаб кўрсата бошлашади. Биз улардан эшитган важлар кишини таажжублантиради. Агар жиддий ўйлаб кўрсангиз жуда ҳайрон қоласиз. Негаки, улар мусоропровод меъёридан ортиқ ифлосланган, деб жавоб беришади. Хўш уни ким тозалаши керак? ЖЭКда эса унинг уддасидан чиқувчи одамлар йўқ эмиш. Квартираларга иситиш шахталаридан қурум кираётганлиги-чи? Бунга ҳам совутиш-компрессор мосламаларидан фойдаланиш дирекцияси айбдор. Бу жавобларнинг ҳаммаси нуқсонларни ҳал этиш билан шуғулланишни истамаслик учун кўрсатилаётган важлардир, холос.

«Зарур тадбирлар кўрилади...»

Биз 13-ЖЭК бошлиғи Ҳ. Маҳмудовни Содиқов ва Қори Ниёзий кўчаларида яшовчилар ёзган шикоят хати билан таништирганимиздан кейин у ўз дафтарига шундай деб ёзиб қўйди. Шикоятчиларнинг бири ўзи истиқомат қилаётган 4-уйда томдан чакка ўтаётганлигини ёзган. Газетхон Прохорова эса ўз уйида полларни зараркунандалар бузаётганлигига қарши ЖЭК қачон шошилинч чора кўради, деб кутиб ўтирибди.

Йўқ, ЖЭК ходимлари қўл қовуштириб ўтирганлари йўқ. Улар шикоятчиларнинг арзларини ёзиб оляптилар, холос. Ўтган йили 4-уйга ЖЭК томонидан ишчилар юборилди. Улар нималарнидир тўғрилашди, оқлашди, бўяшди. Аммо 13, 14, 15, 16-уйларнинг томидан ҳозир ҳам сув томяпти.

Прохорованинг квартирасига эътибор беришда ЖЭК ҳам «четда қолмади»: пол тахтасини анализга топшириш учун маслаҳатлашишди. Хўш, уй эгаларининг ўзлари нима қилдилар? Ўшандан буён ярим йил ўтди. Л. Прохорова ҳамон сабр-тоқат билан ЖЭК ходимларининг «зарур тадбирлар»ни амалга оширишларини кутиб ўтирибди. «Бу йил албатта бошлаймиз» деб ваъда беради Маҳмудов.

Аммо одамлар бундай ваъдаларга ишонмайдиган бўлиб кетишган. Чунки улар бу ваъдаларни биринчи марта эшитаётганлари йўқ...

Ҳеч нарсани кўрмайман, ҳеч нарсани эшитмайман...

«Очиғини айтганда ЖЭКка боргимиз келмай қолган. У ерда кўрслик билан кутиб олишади, қўпол жавоб беришади, умуман шикоятчиларни турли важ билан қайтариб юборишга ҳаракат қилишади...» 2-«Қорақамиш» массивининг 1-микрорайонидаги 32-уйда истиқомат қилувчи В. Казихина 23-ЖЭК ходимларига муносабатини шундай баён қилади.

«Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг 4-ЖЭКига деярли бир ой муқаддам заявка берган эдик. Аммо ЖЭК ходимлари — техник назоратчи Тимченконинг ҳам, инженер Чалованинг ҳам шиори битта: «Ҳеч нарсани кўрмайман, ҳеч нарсани эшитмайман, ҳеч нарсани билмайман», — деб ёзади М. Ҳасанова кўчасидаги 40-уйда турувчи бошқа бир газетхон Л. Бацких.

«...Мен 26-ЖЭКка энди бошқа бормайман. Улар билан гаплашганингдан кейин кон босиминг ошиб кетади...», — деб хабар қилади Чилонзорнинг 10-кварталидаги 5-уйда истиқомат қилувчи З. Юдина.

Газетхонларимиз нега бунча кўнгилсизланиб, ранжиб шикоят қилишади? Бунинг сабаблари нимада?

Бизнинг саволимизга 26-ЖЭК бошлиғи Е. Володин З. Юдинанинг шикояти ҳақида ҳеч нарса билмайман, деб жавоб берди. Аммо у тез орада З. Юдинанинг квартирасидаги ҳароратни ўлчаб кўриб, редакцияга хабар қилиши керак эди. Биз уни сабрсизлик билан кутдик. Кейин ЖЭКка қўнғироқ қилдик. Телефонда ЖЭК ходими Ф. Дашкина. У Юдинанинг уйига келгуси куни борамиз, деб ваъда берди. Эртасига шанба куни бизнинг қўнғироғимизга Е. Володин жавоб берди. Маълум бўлишича, бугун Дашкина учун дам олиш куни экан. Душанба эса унинг ишламайдиган куни. Сешанба куни бошлиқ кўрсатма беради, демак, эҳтимол чоршанба куни Юлинанинг уйини бориб кўришар...

Мана булардан одамларнинг ўз ЖЭКларига муносабати нега ёмонлигини ҳеч сўзсиз билиб олиш мумкин. Бизнинг рейдимиз ниҳоясига етди. Биз подъезди зимзиё қоронғиликда қолган яна бир уйга кирдик.

— Энди шундай қилиб подъезддаги лампочкаларни ким алмаштириши керак? ЖЭКми ёки одамларнинг ўзи? — Орамиздан кимдир ўзини тутолмай шундай деди.

Биз баҳслашиб ўтирмасдан бу савол билан Куйбишев район уй-жой бошқармаси бошлиғи С. Бобожоновга мурожаат қилдик. (Ахир у буни аниқ билиши керак-ку).

— Подъездлардаги ва зинапоя майдончаларидаги ёритувчи лампочкаларни уйда яшовчи одамларнинг ўзлари алмаштириши керак! — деб дадил жавоб берди у.

Аммо биз бу жавобдан унчалик қониқмадик-да шаҳар уй-жой бошқармасига қўнғироқ қилдик. Бошқарманинг эксплуатация бўлими катта инженери Р. Ронгинская эса бошқача жавоб берди:

— Барча жамоат жойларидаги (подъездлар ва зинапоя майдончалари ҳам шунга киради) ёритиш приборларининг нормал ишлашига уй-жой органлари қараб боришлари керак.

Шундай қилиб ким ҳақ? Ҳурматли уй-жой бошқармаларининг бошлиқлари, марҳамат буни ўзларингиз ҳал қилингизлар. Юқорида биз ҳикоя қилган фактлар ҳам ўзларингизга ҳавола.

С. ЧИНАЕВ,
Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси фрезерчиси.

Б. АНДРЕЕВ,
жамоатчи мухбир.

А. ТЮРИКОВ,
«Тошкент оқшоми» мухбири.

ТО Справкалар бюроси

Хатларга жавоб берамиз

Ҳ. ҚОДИРОВ: Мени йўл ҳаракати белгилари жуда қизиқтиради. Лекин айрим масалаларда қийналиб қоляпман. Жумладан, светофор қачон ва қаерда яратилганлиги, Тошкентда қачондан бошлаб светофордан фойдалана бошланганлиги ва Тошкентнинг қайси кўчасига биринчи бўлиб светофор ўрнатилганлигини билишни истайман. Иложи бўлса шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: Светофор 1861 йилда Англияда кашф қилинган. Дастлабки светофор Лондон кўчасига ўрнатилган. У бир кўзли бўлиб, кечалари керосин лампа ёрдамида ишлаган. Светофор аста-секин такомиллашиб ҳозирги шаклга келган.

Тошкентда светофордан 1950 йилдан фойдаланила бошлаган. Шаҳримиздаги биринчи светефор ўрнатилган жой «Правда Востока» кўчаси ва Ленин проспекти кесишадиган чорраҳа ҳисобланади.

* * *

А. НОСИРОВ: Сафар чоғида йўқотилган, унутиб қолдирилган буюмларни эгасига қайтариш тартиби мавжудми? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: Буюмни йўқотган шахс икки ҳафталик муддат ичида ҳозир бўлмаган тақдирда топилган буюмни қабул қилган ташкилот маъмурияти бу ашёни милицияга ёки халқ депутатлари қишлоқ Советига топширади. Транспорт органлари топилган ва ўзларига топширилган ашёларни транспортда амалда бўлган қоидаларга мувофиқ сақлайдилар.

Милиция ёки халқ депутатлари қишлоқ Совети топилиб, ўзларига топширилган буюмларни олти ой давомида сақлашликка мажбурлар. Ашёсини йўқотган шахс шу муддат ичида ҳозир бўлса, буюм унга қайтарилади. Агар у кўрсатилган муддат ичида ҳозир бўлмаса, буюм давлат эгалигига ўтказилади.

* * *

Н. РУСТАМОВА: Ишчига бекор туриб қолган вақти учун ҳақ тўланадими ёки тўланмайдими?

Жавоб: Бекор туриб қолган вақт ходимнинг айби билан бўлган бўлса унга ҳақ тўланмайди.

Бекор туриб қолган вақт учун ходимнинг айби бўлмаса, тегишли малакага эга бўлган ходимлар меҳнатига вақтбай ҳақ тўланадиган тариф ставкасининг ярмига тенг ва ҳоказолар бўлмай қолиши натижасида бекор туриб қолган вақт учун ҳам шу тартибда ҳақ тўланади.

Металлургия, конруда ва кокс саноатида ходимнинг айби билан бўлмаган бекор турилган вақт учун тегишли разрядга эга вақтбай ишловчининг тариф ставкаси бўйича белгиланган маошининг учдан икки қисми миқдорида ҳақ тўланади.

Кўча тасодифларга тўла

ГАИ АХБОРОТИ

Тошкентдаги 27-мактабнинг 2-синф ўқувчиси Андрей Корниенко дарсдан уйга қайтаётган эди. У Максим Горький номли проспектнинг нариги бетида турган троллейбусни кўриб қолди. Яқинлашиб келаётган транспорт йўқлигига ишонч ҳосил қилмасдан ўша томонга югуриб қолди. Шу пайтда 75—76 ТНЖ номерли «Москвич— 412» автомобилни ҳайдаб келаётган С. Азимов югуриб ўтаётган болани босиб кетмаслик учун чапдастлик билан рулни буриб юборди. У ёнидаги йўлдан А. Ходов бошқариб бораётган ВАЗ — 2101 08—08 ТНК автомобили билан тўқнашиб кетди. Шундай бўлса-да, кўча ҳаракати қоидасини бузган балоғатга етмаган йўловчини машина билан уриб юборди.

Бола танаси оғир жароҳатланган ҳолда 17-шаҳар касалхонасига ётқизилди.

ҲАБИБИЙ,
Ўзбекистон халқ шоири

ЯНГИ ШЕЪРЛАР

БОР

Ургулай жонимдин ортиқ дилбаримнинг
нози бор,
Нозига зийнат учун ширин, майин
овози бор.

Андижоннинг соф ҳавоси элга қувват
бахш этар
Кўрмадим ортиқ «оқ олтин» етказарлик
ёзи бор.

Кўча кўйларга агар чиқса қилиб
касби ҳаво,
Ўзига тенгдошу содиқ ҳамдаму
ҳамрози бор.

Гоза бермоқчи агар бўлса юзига
ҳар маҳал
Ўзига мослаб ажойиб ишлаган
пардози бор.

Соз олиб ишига хониш қилсалар
ашъор ўқиб,
Эл мижозига ёқимли турфароқ
сарбози бор,

Дамба-дам бошига қилса чамбарак
сочин агар
Лобарона қилгали гулзор аро
парвози бор.

Эй Ҳабибий, ишқ элин дармондалар
бошин силаб
Раҳму шафқатлар дилида
қайнаган эъзози бор.

НАВБАҲОРИМ

Навбаҳорим келди чиқдим ёзаман
Қанча кунлар қилмадим кам ёзаман.

Соф ҳавода баҳра олиб сайр айласам,
Тонг эмас учсам яқин шах бозаман.

Ишқ аро Фарҳоду Мажнун ҳасратин
Ўхшатолмас менга бе андозаман.

Зулфи занжирига кўнгил банд,
Қилмадим бу сирни ҳеч овозаман.

Васл умидида гадолардек бориб,
Қалтираб қўл қоқмадим дарвозаман.

Ғам ҳужумида қолиб лаб очмадим
Шум рақибим лақма-ю, ғамнозаман.

Интизор ўлдим Ҳабибий кўз тутиб
Сарви қомат нозанин танкозаман.

СЎЛИМ ЖОЙ

Ёз ўлди ҳама ўйнашиб озода
сўлим жой,

Гулзору чаман қилдилар
ўз юртини ҳай-ҳой,

Ёшларни кўринг, устасидан бир
қадам ўтди,

Бош келса не тонг пойгада
сардори тунон той.

Кунларни деманг, нисби ёруғ, нисби
қоронғу,

Равшан қиладур ерни чиқиб,
кўкда тўлин ой.

Эл ердан «оқ олтин» оладур,
шахдила ишлаб,

Ер аслида қон, бир неча ҳосилга
эрур бой.

Бу ер на учун қолди, оёқ
остида ҳайҳот,

Кўзлардин оқиб ёш, қиладур ер
юзини лой.

Куз фаслида ўз меҳнатининг кўрса
қувонгай,

Ҳордиқ чиқар ичганда раис,
қошида кўк чой.

Қолмайди кўнгилларда ғубор ўйла
Ҳабибий,

Ҳар ён полизу, боғлару саҳро,
шолу-буғдой.

ОШИҚ

Ажойиб оқилу фарзона ошиқ,
Ўзи олтин, сўзи дурдона ошиқ.

Зарифу зийрагу, хушёру доно,
Далиру лобару, мардона ошиқ.

Яшар маҳбубаси, кўнглида тун-кун,
Самимий маҳраму ҳамхона ошиқ.

Зафар йўлбошчи ҳар ишга қўл урса,
Буюк иқбол очиқ, пешона ошиқ.

Жамоли фартав афшон бўлса кўзга,
Ўзи ургай бўлиб, парвона ошиқ.

Муҳаббат бегараздур холису пок,
Эл ичра бўлмаган афсона ошиқ.

Ҳабибо дўстларга, дўст доим,
Агар бегона ким, бегона ошиқ.

МЕҲРИБОНИМ

Мунисим деб мадҳ этарман меҳрибоним
бор учун,

Меҳру жонпарвар яна оромижоним
бор учун,

Умрим ўтгай шул муроду мақсадим деб
зикр этиб,

Лаҳза-лаҳза тортаман оҳу фиғоним
бор учун,

Роҳат афзо суҳбати ҳар ким сани
ҳайрон қилур,

Сеҳр ила мафтун этар жоду забони
бор учун,

Охири умримда топдим бир ажойиб
нозанин

Ғам ҳужум этмас дилимга посбоним
бор учун,

Дилга нақш ўлмиш муборак сурати
зийнат бўлиб,

Сақланур кўнглимда йиллар жисму
жоним бор учун.

Оташин юз бирла порлаб чиқса
кулгулар билан

Бўлди равшан дил уйи партав нишоним
бор учун,

Нега чумдинг сувга деб, қилса
Ҳабибийдан савол.

Кўзларимда мавж урар оби равоним
бор учун.

Адабиёт ва санъат

НОДИР МЕЪМОРЧИЛИК ОБИДАЛАРИ

САНЪАТ ХАЗИНАСИ

РЕСПУБЛИКАМИЗНИНГ қадимий шаҳарларида асрлар давомида сақланиб келган нодир меъморчилик обидалари ўзбек халқ усталарининг ижодий мероси бўлиб, биз учун қимматли тарихий манба ва ёдгорлик ҳисобланади. Бу нақшли биноларга қараб, талантли усталарнинг ажойиб ғиштлорлик, ганчкорлик ва нақкошлик каби бебаҳо ҳунарларига, сермашаққат, нозик меҳнатларига тасаннолар ўқиймиз.

Шаҳримизда ҳам ўзбек меъморчилигида ўзининг қурилиш услуби, зийнати ва мустаҳкамлиги билан ажралиб турадиган бир қанча мадраса, масжид ва саройлардан ташқари, аср бошида қурилган, нақшинкор қилиб безатилган айрим бинолар ҳам бор.

Бугунги кунда республика халқ амалий санъати музейи жойлашган рус дипломати А. А. Половцевнинг собиқ саройи шундай ҳашамдор бинолардан биридир.

Бу бино XIX аср охири меъморчилик—декоратив санъатнинг энг ёрқин намунаси бўлиб, 1902—1903 йиллар давомида қурилган. Бино қурилишида ва уни безашда Бухоро, Тошкент, Қўқон ва Хўжанд шаҳарларидан келган энг тажрибали усталар иштирок этган.

Яқинда республика Марказий Давлат архивидан А. А. Половцевнинг қурдирган саройи тўғрисида бир қизиқарли ҳужжат топилди. Ҳужжатда бинонинг қурилиши, унда қатнашган усталар ва қурилиш материаллари қайси жойлардан келтирилганлиги баён қилинган.

Бинони тиклашда рус меъморларидан А. Бумейстер, Г. Сваричевский, И. Маркевич, тошкентлик уста кейинчалик машҳур меъмор бўлиб танилган СССР Давлат мукофоти лауреати Тошпўлат Арслонқулов, шунингдек, Бухоро, Қўқон ва Хўжанднинг талантли халқ усталари қатнашдилар. Бинода XIX аср охири ва XX аср бошларидаги ўзбек миллий меъморчилигининг ранго-ранг безаклари мужассамланган. Хона деворлари ганч нақшлар билан безатилган.

Усталар деворнинг юзини текис қилиб тайёрлашда йирик ганч қоришмасига елим билан қуруқ бўёқ ҳам қўшиб ишлатганлар. Бинонинг учта хонаси ва кенгаш зали турли-туман миллий безаклар, нақшлар билан, меъморчилик жиҳатидан жуда серҳашам қилиб ишланган.

Бинонинг марказий, яъни кенгаш зали деворлари ўймакор ганч бўлиб, устидан буёқ берилган. Залнинг нақшли шипини тўрт томондан моҳирона безатилган гулдор ва ўймакор устунлар ушлаб туради. Шипнинг ўртасида ва бурчакларида умумий композицияга мос тушадиган ховзаклар бор. Залнинг шипи «Кундал» услубида ишланган бўлиб, унга юпқа зарҳал қоғозлар жуда усталик билан ёпиштирилган. Нақкош усталарга ўз даврининг етук санъаткори тошкентлик меъмор Олимжон Қосимжонов раҳбарлик қилган. Зал ва айвон деворларидаги ранг-баранг сиркор кошинлар кулолчиларнинг қадимий марказларидан бири Риштондан келтирилган ва уста Абдулла бошчилигида юксак дид билан бажарилган. Залнинг тўрида ва этагида иккитадан токча, бошқа бир томонида эса меҳроб бор. Токча нақшли ганч панжара билан тўсилган бўлиб, айрим нақшлар ва гуллар билан безашда тошкентлик уста Тошпўлат Арслонқулов қатнашган. Ўзбек амалий санъатининг энг яхши намуналаридан ҳисобланган ўймакорлик билан ишланган эшик залнн безаб турибди. Самарқанд чинорлари устун ва эшикларга жуда қўл келган.

Чинорларга «Ислимий» ва «Боғдоди» услубида ўйма нақшлар солинган. Чинор ёрилмаган ва жуда кўп вақтларгача чиримаган. Сирли кошинларни Қўқон ва риштонлик усталар тайёрлаганлар ва уни бинонинг деворларига ва бошқа безакдор жойларига ганч билан мустаҳкам қилиб ўрнатганлар.

Маҳаллий усталардан ташқари, бинонинг ички қисмини безашда европалик усталар ҳам қатнашади. Масалан, бинонинг айрим қисмларини Европа типида бажаришда ҳунар-билим юртининг ўқитувчиси, талантли чех меъмори Лацин қатнашади. Хуллас, ўзбек ва рус меъморлари томонидан жуда катта маблағ эвазига тикланган бу бино ўзининг қурилиш услуби ва нақшлари билан бошқа бинолардан тамомила ажралиб туради. Улуғ Октябрь социалистик революциясидан сўнг бинога халқ амалий санъати республика музейи жойлашди.

Санъат хазинаси ҳисобланган бу музейда халқ амалий санъатининг ноёб намуналари эъзозлаб сақланмоқда.

Музей фондида сақланаётган экспонатлар ўтмишда ва ҳозирда бадиий ҳунармандчиликнинг ривожланиш тарихи, республикамизнинг талантли кулоллари, заргарлари, мисгарлари, каштачи ва гиламдўзлари, ёғоч ўймакорлиги усталарининг ижоди ҳақида ҳикоя қилади.

Залларнинг биридан ўзбек миллий халқ чолғу асбобларининг барча тури ва қўлда тўқилган гиламлар ўрин олган. Улар меҳнаткаш халқнинг нозик диди, бой санъати, уста ҳунармандлиги тенгсиз маҳоратидан далолат бериб турибди.

Музейдаги залларнинг ҳар бирига алоҳида-алоҳида амалий санъат турларидан намуналар тартиб билан қўйилган. Ҳар бир залга ўзига хос жило беришда республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ўзбекистон халқ рассоми Тоҳир Тўлахўжаевнинг хизматлари катта.

Музей залида республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ҳамза мукофоти лауреати, машҳур уста Қодиржон Ҳайдаровнинг бадиий ёғоч ўймакорлигига доир асарлари, Сулаймон Хўжаев ва унинг шогирди Мақсуд Қосимовнинг ишлари, талантли уста Ортиқ Файзуллаевнинг безама «панжара»си ҳам диққатни жалб этади. Ортиқ Файзуллаевнинг бу асари Бутуниттифоқ Халқ Хўжалиги Ютуқлари виставкасида олтин медаль билан тақдирланди. Шунингдек, бу ерда Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Ёқуб Рауфов, Жалил Ҳакимов, хевалик халқ устаси Ота Полвоновларнинг ёғочга ўйиб ишлаган турли-туман асарлари ҳар бир томошабинни ўзига жалб қилади.

Музей залида Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби, ургутлик машҳур уста Маҳкам Облақулов, республика халқ рассоми К. Туропов, Х. Сатторов, И. Комилов, Б. Нишонов, М. Раҳимов, шунингдек А. Мухторов, М. Носиров, Б. Халилов, У. Умаров, И. Нарзуллаев, А. Музаффаров, Х. Сотимов, Ҳ. Раҳимова сингари талантли халқ усталарининг кулолчилик асарларининг энг яхши намуналари кўзга ташланиб туради. Халқ амалий санъати асарларининг бу энг яхши намуналари Бутуниттифоқ ва жаҳон кўргазмаларида намойиш этилган. 1937 йилдаёқ Парижда ўтказилган Халқаро Санъат ва техника виставкасида, 1939 йил Нью-Йоркдаги жаҳон виставкасида ўзбек миллий каштаси катта олтин медаль ва диплом билан тақдирланди. 1958 йилда Брюсселда очилган халқаро кўргазмада ўзбек кашталари ва сержило дўппилари бронза медали олишга муяссар бўлди.

Ҳозирги кунда музей ходимлари халқ амалий санъатига доир материаллар тўплаш, музей фондларини янгидан-янги экспонатлар билан янада бойитиш мақсадида тез-тез экспедициялар уюштирмоқдалар.

Халқ санъати хазинаси кундан-кунга ноёб экспонатлар билан бойиб бормоқда.

Р. БОЙТУЛЛАЕВ.

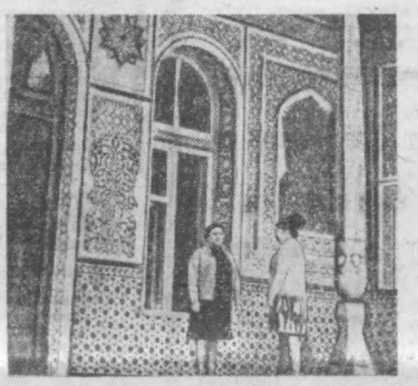

● КИНО ОЛАМИДА

«СУВСИРАЁТГАН ДЕНГИЗ»

«Ўзкинохроника»нинг қорақалпоқ филиали коллективи суратга олиб бўлган янги рангли илмий-оммабоп фильм ана шундай деб аталади. Кинолента Орол денгизининг ҳозирги ҳолати ва яқин келажаги ҳақида, ана шу ноёб сув омборини сақлаб қолиш учун кўрилаётган чоралар тўғрисида ҳикоя қилади.

● КИТОБ ЖАВОНИ

ЁШЛИК НАФАСИ

Партия ва ҳукуматимизнинг ёш ижодкорларга катта ғамхўрлик туйғуси билан йўғрилган қарорлари ҳаётимизга кенг кўламда татбиқ қилинмоқда. Қисқа давр ичида Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти иккита «Ёшлик баёзи»ни нашр этди. «Ёш гвардия» нашриёти ҳам иккита «Ёшлик» альманахини китобхонлар ҳукмига ҳавола этди. Яқинда Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти ёш ёзувчиларнинг яна бир тўпламини нашрдан чиқарди. «Залварли одимлар» дея номланган бу тўпламдан Зоҳир Аълам, Мамадали Маҳмудов, Ботир Норбоев, Ҳожиакбар Шайхов, Эркин Аъзамов, Ғаффор Ҳотамов, Тоғай Мурод каби ёш авторларнинг ҳикоя ва очерклари ўрин олган. Бу қаламкашлар ўз асарларида шу куннимизнинг қаҳрамонлари — уларнинг меҳнат жараёнлари, муҳаббатлари, Улуғ Ватан уруши туфайли жигарбандларидан жудо бўлган оналаримизнинг урушга нафрати, олимларимизнинг ижодий меҳнати-ю, шифокорларимизнинг кишилар соғлиғи учун қилаётган самарали изланишлари, ишлари ҳақида ҳикоя қилинади.

«Залварли одимлар» тўпламини жамоатчилик асосида Қамчибек Кенжа тўплаган. Китобга рассом Н. Пирогов сурат ишлаган.

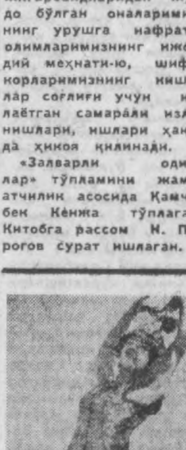

Раққоса.
Е. Ботиров фотоэтюди.

Мустай КАРИМ

БОЛАЛИК КУНЛАРИМ

(ҚИССАДАН ПАРЧА)

— Мана, ниҳоят сени кўриш ҳам насиб қилди, — деди у боғги гапини қайтариб. — Мен бўлсам бутунлай умидимни узган эдим. Ниҳоят топдим.

Ҳамитьян қандай қилиб мени излаганини бир бошдан айтиб берди.

— Овулдан хат олган эдим. Сенинг ўпка касал билан оғриганингни, Москвада ётганингни ёзишган экан. Мен бу ердан 60 чақирим нарида хизмат қиламан. Бўш қолдим дегунча мотоциклга ўтириб Москвага келавердим. Роса бир ой ахтардим. Аввалига жамики сил касалхоналари шифохоналарини айлачиб чиқдим. Кейин санаторийларни қидирдим. У ерда ҳам йўқсан. Шаҳар яқинидаги район, қишлоқ касалхоналаригача бордим. Ерда ҳам, кўкда ҳам йўқсан. Шундан кейин юрагимга ваҳима тушди. Қаердаки «Касалхона» деган ёзувни ўқиб қолсам бир чўчиб тушаман. Шу сўзга кўзим тушиши билан ваҳима қиладиган бўлиб қолдим. Овулга телеграмма юбориб сен ётган жойнинг адресини сўраш хаёлимга келмабди. Ҳалиям ўлгидек галварсманда. Мана, ҳозир шу ерга келганимда шу гап эсимга келиб қолди. Касалнинг тузалгиси келса табиб ўз оёғи билан келади деганларидек бугун мутлақо тасодифан бу ерга келиб қолдим. Москвадан чиқиб кетаётсам бир аёл мотоциклни тўхтатди. Йўлакай ташлаб кетинг деди. Савоб бўлар деб ўтказиб олдим. Йўл устида гаплашиб келавердик. Касалхонада санитаока бўлиб ишлайман дейди. Сени сўрасам билмас экан. Яхшиямки шу хотинни учратганим. Йўл кўрсатиб юборди. Мана, тақдир шу бугун дийдор кўришишни насиб этган экан. — Чамаси Ҳамитьян ўзини босиб олди шекилли энди анча осойишта товушда гапира бошлади. Аммо бу сокинлик узоқ чўзилмади. У менга аламли назар ташлади.

— Киндик! — деди изтиробли товушда. — Сенинг касал бўлишингга мен сабабчиман. Агар ўшанда устингга чиқиб тепкиламаганимда сен шу касалга йўлиқмасдинг... Мен айбдорман, мен! Мен сендан кечирим сўрашга ҳам ҳаққим йўқ. Барибир, мени кечирганинг билан тузалиб қолмайсан. Биламан, ҳаммасини биламан.... Мени кечиришингнинг ҳожати ҳам йўқ. Бундай қилмайсан! Фақат бир нарсани билиб қўй. Сен қанчалик азоб чексанг мен ҳам сен билан баравар азоб чекяпман. Соғайиб кетишингга қанчалик умидвор бўлсанг мен ҳам шунчалик умид қиламан. Қани, иложим бўлса, ўпкамнинг биттасини кесиб сенга берардим. Жонимнинг ярмисини сенга берардим. Шунча пайтдан бери сени излаб юрганимда бир нарсага қарор қилдим. Балки илтимос қилсам доктор битта ўпкамни олиб сенга ўрнатар. А, Киндик, нима дединг? Ҳозир бунақа операцияни бемалол қилиша олармишку. Докторга айтиб кўрайлик.

— Жинни бўпсан, Бодрингбош, — дедим уни юпатиб. — Биринчидан докторлар фақат чириб кетган ўпкаларни кесишади. Янги ўпка қўйишни билишмайди. Иккинчидан менинг ўпкамни фашист снаряди тешиб ўтган. Ҳамма гап шунда. Ўзинг биласан, «Айб военкоматда эмас гитлеризмда» деган ашула бор. Менинг касалимга сенинг ҳеч қанақа дахлинг йўқ.

— Биламан. Немис осколкасини ҳам биламан. Ким айбдорлигини ҳам биламан. Йўқ, сенинг ўпкангга ўша, кўрбом қайт куни шикаст етган. Битта сенинг ўпкангга осколка тегибдими. Нега бошқаларга ҳеч нима қилмайди. Бўлмаса сен қандоқ бақувват бола эдинг. Сизларни бутун авлоди билан чинор умрли одамлар дейишарди. Болалик қурсин, аҳмоқлик қурсин, — у чуқур уф торди.

Ҳамитьяннинг одатини биламан. Бир нарсани элиниб тушунтирсанг тушунмайди. Фақат сукиб гапириш керак. Ҳозир шу нарса эсимга тушиб қолди.

— Менга, қара Бодрингбош, — дедим дўқ қилиб. — Нима учун ўлмасимдан туриб жанозa ўқияпсан. Йўқ, мен ўладиган аҳмоқ эмасман. Сен бўлса аза очишга шайланиб ўтирибсан. Тағин милиционер эмиш.

— Сен ўлмайсан, — деди Ҳамитьян тўсатдан.— Менинг аза очишмга келсак... Сенинг бунга ақлинг етмайди. Мени нима қийнаётганини билмайсан.

Ҳамитьянга ачиниб кетдим. Бир вақтлар минг азоб-уқубат билан минг сарсон-саргардонлик билан ўсган етимча бола кўз ўнгимга келди.

— Сен ўлмайсан, — деди у секин такрорлаб. — Бир марта сенга, аза очишгани етади. Энди аза очишмасин. Бир одамга бир марта ўлиб тирилишнинг ўзи кифоя.

— Қачон, ким аза очган?

—Нима, ўзингнинг хабаринг йўқми?

— Йўқ, — дедим ҳайрон бўлиб.

— Қирқ учинчи йили. Сенга айтиб беришмаганми?

— Йўқ, ҳеч ким айтгани йўқ.

— Айтиб берайми?

— Қани, одам ўзининг ўлганини ўзи эшитса қизиқ бўлса керак.

Шундай қилиб Ҳамитьян ўша воқеани ҳикоя қилиб берди. Ўшанда мен бир ўлимдан қолган эканман. Тўғри, мен ўшанда ўлимдан омон қолганман. Лекин кейинчалик ўша хабар бир умр юрагимга муҳрланиб қолди. Бир умр менга азоб берадиган бўлиб қолди. Кейин Ҳамитьян кетди. У чиқиб кетганидан кейин тўшагимнинг бош томонида, тумбочка устида турган тугунчака кўзим тушди. Газета қоғозига ўроғлиқ тугунни очдим. Буришиб кетган иккита сарғиш олма экан...

Ҳамитьян кетди. Бу бизнинг сўнгги учрашувимиз бўлди. Негаки орадан кўп ўтмай даҳшатли хабар эшитдим. Ҳамитьян аллақайси станцияда ичиб олган бандитлардан бир кизни ҳимоя қиламан деб ўртага тушган. Бандитлар унинг кўксига пичоқ уришган. Айтишларига қараганда ўша куни Ҳамитьян хизматда эмас экан. Бу хабарни мен кечикиб эшитдим. Кўмиш маросимига ҳам боролмадим. Охирги марта учрашганимизда у менга битта ўпкасини, умрининг ярмини бермоқчи эканлигини айтган эди. Кўп ўтмай бировнинг ҳаётини сақлаб қолиш учун ўз ҳаётини бус-бутун қурбон қилди.

Бу хабарни эшитганимдан кейин икки туйғу, иккита зулук бўлиб виждонимни кемира бошлади. Биринчиси ўз дўстимнинг кутилмаган ҳалокати эди. Иккинчиси эса ўзимнинг омон қолганимдан уялиш туйғуси эди. Мана шу икки туйғу бутунлай тинчимни олди. Ҳамитьян ҳикоя қилиб берган ўша воқеадан кейин мен ўзим бехабар қолиб бировнинг умри ҳисобига яшаётгандек, бировнинг уюридан от ўғирлаб кетган кишидек азоб чека бошладим. Юрганда ҳам, турганда ҳам, худди бировдан қарздор одамдек виждоним қийналадиган бўлиб қолди.

Ҳамитьян ўша воқеани айтиб берганида менга далда бермоқчи, менинг умрим узун бўлишини айтиб кўнглимни кўтармоқчи эди. Аслида ўзи билмаган ҳолда мени азобга дучор қилиб кетди. Ҳамма каттори менинг ҳам ўнта бошим йўқ. Аммо биттa бошимни ҳам қаёққа уришни билмай қолдим. Мана, ўша Ҳамитьян айтиб берган воқеа. Марҳум дўстим уни қандай ҳикоя қилган бўлса мен ҳам сизларга худди шундай айтиб бермоқчиман.

* * *

...Немис ўқи мана бу еримни, пешанамни тешиб ўтганидан кейин анча пайтгача контузия бўлиб гарангсиб юрдим. Оёққа турганимдан сўнг бир ҳафтага овулга бордим. Мен қишлоққа келган куним ўқитувчилар одамларни сал бўлсаям кўнглини кўтариш учун клубда концерт ташкил қилишди. Қўшиқлар айтилди, рақслар тушилди, шеърлар ўқилди.

Охирида саҳнага сенинг хотининг Раузе чиқди. Шунда одамлар ўтирган қаторлар орасида ҳадикли шивир-шивир бошланди, бошланди-ю дарров тинчиди. Сенинг Раузанг бўлса одамнинг суяги кирадиган даражада очилиб кетган, худди оппоқ капалакка ўхшарди. Баъзан шундай бўлади. Ҳаво тўсатдан очилиб кетади-ю олис уфқлар кўзга аниқ кўринадиган бўлиб қолади. Худди осмондаги ҳавони ҳам, шамолни ҳам кўриб тургандек бўлади киши. Раузе саҳнага чиққанида худди шундай бўлди. Худди ҳаво тўсатдан тиниқлашиб олис манзиллар қўл чўзса етгудек жойга келиб қолгандек, дунёдаги жамики тўпларнинг уни ўчгандек, яралар азоби босилгандек, ташвишлар орқага чекингандек бўлди. Ерум жаҳонда фақатгина бир нарса— сенинг Раузанг қолгандек эди. Унинг чеҳрасида аламли қувончми, тантанали аламми, шунга ўхшаш ифода акс этарди. Шу топда у осмондан бир лаҳзага фақат бир марта қўшиқ айтишга тушган фариштага ўхшаб кетганди.

У «Ашқадар» қўшиғини айтди. Қўшиқ бошланиши биланоқ одамлар боши устида ҳадикли сукунат чўкди. Қўшиқ давом этган сайин бу сукунат борган сайин қуюқлашар, бирданига босиб тушиб ҳаммани эзиб ташлайдигандек эди. Мана шу сукунат ичида фақат Раузанинг овози эшитилиб турар, бу овоз шу оғир сукунатни одамлар устига босиб тушмаслиги учун ушлаб турганга ўхшарди.

Ов қасдида ёрим
кетди йироққа
Ёш бошимдан
колавердим фироқда.

Қўшиқнинг охирида у одамларнинг юрагини эзиб юборгандек бўлди. Лекин нима учундир қарсак чалишмади. Фақат икки-уч ерда тортинчоқ қарсак товушлари эшитилди.

Шу пайт орқа қаторда, девор тагида ўтирган хотин йиғлаб юборди. Кейин унинг ёнидаги хотин йиғлай бошлади. Менинг ёнимда ўтирган қизча кафти билан юзини тўсиб олди. Залнинг гоҳ у, гоҳ бу чеккасида йиғи товушлари эшитилар эди. Раузе ҳайрон бўлиб қолди. Чеҳрасига ғамгинлик чўкди. Чамаси у ўз қўшиғи билан одамларнинг кўнглидаги дардини янгилаб қўйган эди. Ахир ёш бошидан ҳижронда қолганлар» озмиди. Мана, учинчи йилки уруш кетяпти. Одамлар кўп нарсаларни кўришди. Кўп кўргиликларга кўникишди. Лекин бу қўшиқ уларнинг кўнглидаги дардини баттар янгилади. Одамлар ҳамон йиғлашар эди. Биров бировни юпатмайди ҳам. Фақат менинг кўзимга ёш келмас эди. Наҳотки менинг кўнглим тошга айланиб кетган бўлса.

— Ҳар доим шунақа қиласизларми? — деб сўрадим ёнимда ўтирган қизалоққа энгашиб. — Клубга ўзларинг йиғилиб, ўзларинг ашула айтиб, ўзларинг йиғлайсизларми?

[ДАВОМИ БОР].

[ДАВОМИ. Бош газетанинг ўтган сонларида].

ХАЛҚАРО ВИСТАВКАЛАРНИНГ МАРШРУТЛАРИ

СССР савдо-саноат палатасида ТАСС мухбирига хабар беришларича, янги йил виставкалари мароқли ва хил-ма-хил бўлади. Москвадаги Сокольники паркида энг катта «Инпродторгмаш— 78» халқаро кўриги ўтказилади. Москва Олимпия ўйинлари арафасида турибди. Олимпиада спорт мусобақалари пойтахтга чет эллардан жуда кўп меҳмонларни ўзига жалб этади. Ана шу меҳмонларнинг ҳаммасини қабул қилиб олиш ва уларни барча зарур нарсалар билан таъминлаб туриш учун шаҳарда умумий овқатланиш, савдо тармоқлари, меҳмонхоналарда хизмат кўрсатиш янада кенгайтирилиши керак. Маълумки, «Инпродторгмаш— 78» экспонатлари орасида умумий овқатланиш корхоналари, меҳмонхоналар, ресторанлар учун мўлжалланган кўп асбоб-ускуналар намойиш қилинади. Айни вақтда шу йилги иккинчи энг катта «Сельхозтехника—78» кўриги учун экспонатлар танлаш бошланди. Бу— бизнинг мамлакатимизда шу мавзуда ўтказилаётган учинчи виставкадир. Москвада «Транспорт юк ортиш-тушириш ва омбор ишларини комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш», «Спорт инвентарлари ва асбоб-ускуналари», «Муҳофаза сигнализация техникаси» ва шу сингари бошқа катта виставкалар ҳам очилади.

Лекин «Халқ хўжалигининг турли тармоқлари учун қўл билан ишлатиладиган механизациялаштирилган асбоблар» виставкаси 1978 йилда биринчи халқаро кўрик бўлади. Бу кўрик апрель ойида Ригада ўтказилади. Австрия, Буюк Британия, ГФР, Италия, Япония ва бошқа мамлакатлардаги энг катта фирмалар шу халқаро кўрикда қатнашиш истагини билдирдилар. Бу фирмалар радио техника, приборсозлик ва электрон саноати учун ҳар хил асбобларни, умумий ва махсус ишлатиладиган пармалаш машиналарини, ўрмон ва коммунал хўжалиги учун асбобларни намойиш қиладилар. Бундай виставка бизнинг мамлакатимизда биринчи марта ташкил қилинмоқда.

Ереванда «Тош материалларни қазиб чиқариш, ишлаш ва механик усулда қайта ишлаш машиналари ҳамда асбоб-ускуналар»нинг яна бир халқаро кўриги ўтказилади. Минскда «Қишлоқ хўжалигида, озиқ-овқат саноатида, қурилиш, транспорт ва савдо корхоналарида музлатиш асбоб-ускуналари» виставкаси очилади. Бу виставкада 14 мамлакатдан 50 дан зиёд фирма ва ташкилот қатнашади.

АҚШ, Буюк Британия, Франция ва ГФРдаги кўпгина фирмалар «Нефть ва газ саноатида автоматлаштириш ва телемеханизациялаш воситалари» виставкасига ўз экспонатларини юборадилар. Бу виставка Бокуда очилади. Кишиневда ташкил қилинадиган виставканинг экспозицияси ҳам қизиқарли бўлади. Бу ерда озиқ-овқат маҳсулотларини, бошқа товарларни ўровчи ва қадоқловчи ҳар хил машина ва механизмлар кўрсатилади.

1978 йилги халқаро виставкалар, ҳеч шубҳасиз, Совет Иттифоқининг кўпгина чет мамлакатлар билан иқтисодий ва савдо алоқаларини янада мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади.

(ТАСС).

Тошкентнинг спорт ҳаёти

ЁШ ФУТБОЛЧИЛАРНИНГ КАТТА БАЙРАМИ

Бу кунни ёш футболчилар интиқлик билан кутишди. Улар биринчи марта минифутбол бўйича ўтказилган шаҳар биринчилигининг финал мусобақаларида қатнашиш учун ҳаракат қилишди. Дарҳақиқат, шаҳар миқёсида бўлган беллашувларда қатнашиш уларнинг ҳар бирининг эзгу орзуси эди. Финал беллашувлари 200-мактабнинг спорт залида бўлди.

Ҳал қилувчи учрашувларда қатнашиш ҳуқуқини олиш учун дастлаб район миқёсида беллашувлар бўлди. Уларда юздан зиёд команда қатнашди. Дастлабки натижалардан кейин терма командалар ташкил қилинди. Улар эса пойтахтимиз чемпиони номини қўлга киритиш учун майдонга чиқишди.

Мусобақалар икки группада ўтказилди. Биринчи группада 1963—1964 йилларда туғилган болалар қатнашишди. Иккинчи группада эса 1965—1966 йилларда туғилган болалар беллашишди.

Шуни қайд қилиб ўтиш лозимки, мусобақаларга Чилонзор районининг ёш спортчилари жуда яхши тайёргарлик билан келишди. 114-мактаб ўқитувчиси Валерий Бадер ва 217-мактаб жисмоний тарбия ўқитувчиси Александр Азизовлар ёш футболчиларни ҳар жиҳатдан пухта тайёрлашга эришдилар тўпни командадошларига аниқ ўзатиш билан ажралиб туришди.

Катта ёшдаги ўқувчилар ўртасида бўлган баҳсда Чилонзор районининг командаси биринчи ўринни эгаллади. Чилонзорлик ёшлар ҳал қилувчи учрашувда Куйбишев районилик тенгдошларини 4:0 ҳисобида енгишди. Бу группада учинчи ўрин учун бўлган учрашувда Киров ва Сергели районининг ёш футболчилари беллашдилар. У Киров райони ёш футболчиларининг ғалабаси билан тугади.

Иккинчи группада бўлган беллашувларда ҳам Чилонзор районининг вакиллари ғолиб чиқишди. Бу группада иккинчи ўринни Ҳамза райони ўқувчилари эгаллашди. Учинчи ўринга эса Киров райони ёш футболчилари кўтарилдилар.

Биринчилик якунида энг яхши дарвозабон ҳимоячи, ярим ҳимоячи ва ҳужумчилар аниқланди. Энг яхши деб тан олинган ўйинчиларга эсдалик совғалари топширилди. Биринчи ўринни эгаллаган ғолиб командаларга шаҳар физкультура комитети ва шаҳар комсомол комитетининг кубоклари топширилди.

Умуман мусобақалар ёшлар юқори савияда ўтди. У келажакда мастерлар командаларида иштирок этиш орзусида бўлган ёшларга яхши машқ вазифасини ўтади. Шу боисдан ҳам ҳар йили қишки каникул пайтида мини-футбол бўйича мусобақалар ўтказишга қарор қилинди.

В. ДАЧКИН.

СУРАТЛАРДА: Чилонзор район командасининг тренери А. Азизов учрашув олдидан ўйинчиларга кўрсатма беряпти; учрашув пайтида.

Н. Сидоров фотолари.

МУСОБАҚАЛАР ХРОНИКАСИ

Тошкентнинг «Университет» командаси баскетболчилари мамлакат биринчилигининг навбатдаги тур ўйинларини Гомель шаҳрида «Сож» командаси билан ўтказдилар. Ҳар икки учрашувда ҳам мезбонлар ғалаба қозонишди. 14 ўйиндан сўнг олти очко тўплаган ҳамшаҳарларимиз аҳволга тўғри баҳо беришлари, тренерларининг кўрсатмаларига амал қилиб кийин вазиятдан чиқиш чораларини кўриш пайти келди.

* * *

Ўсмирлар командаси ўртасида «Меҳнат» кўнгилли спорт жамияти Тошкент область Советининг мини-футбол бўйича ўтказилган биринчилиги ниҳоясига етди.

Дастлабки натижа

Ўрта Осиё зонаси тоғ чанғичилар командаларининг «Халқлар дўстлиги» кубоги учун Душанбеда бошланган мусобақаларининг дастлабки турида республикамиз вакиллари дуруст қатнашишди. «Меҳнат резервлари» кўнгилли спорт жамиятининг вакили, Ўзбекистон терма командасининг аъзоси А. Кузьмин зигзагли трасса бўйлаб учишда иккинчи ўринни эгаллади.

«Халқлар дўстлиги» кубоги мусобақаларининг дастлабки босқичи якунларидан келиб чиқиб айтиш мумкинки, республикамиз чанғичилари астойдил ҳаракат қилсалар ғолибликни қўлга киритишлари мумкин. Шу билан бирга бу беллашувлар спортчиларимизга СССР халқлари IV қишки Спартакиадаси олдидан куч ва имкониятларни, маҳоратни ошириш учун нималарга аҳамият бериш кераклигини аниқлаб олишга ёрдам беради.

Диққат, муаммо

АҲАМИЯТ БЕРИЛМАГАЧ...

Александр Саблин 1977 йилнинг июль ойида «Ташавтоматика» заводига ишлаб чиқариш гимнастикаси бўйича инструктор-методист бўлиб ишга келганида корхонада жисмоний тарбия ишлари деярли амалга оширилмас эди. Бу ерда секциялар ҳам, командалар ҳам мавжуд эмасди. Шунингдек, соғломлаштириш тадбирлари, ишлаб чиқариш гимнастикаси ҳам деярли ўтказилмасди. Инструктор-методистлар эса тез-тез алмашиб туришарди. Шароит йўқлиги уларни ишдан кетишга мажбур қиларди.

Янги инструктор ишни ёш машинасозлар билан суҳбатлашишдан бошлади. Жисмоний тарбияни тетиклик ва бардамлик манбаи деб тушунган бу кишилар ўз билганича машқ қилишарди. Тўғрисини айтганда «Ташавтоматика» заводи унчалик катта корхона эмас. Унда 500 дан зиёдроқ киши меҳнат қилади. Аммо уларнинг орасида ҳам анчагина спортчилар бор. Ремонт цехининг слесари А. Бочкарев ва А. Васильев, ностандарт ускуналар цехининг ишчиси М. Саматов, токарь М. Лаврентевларга ўхшаш жуда кўп ишчилар спорт билан шуғулланишни фойдали иш деб билишарди.

— Аввало баскетбол ва волейбол командалари ташкил қилишга қарор қилдим, — дея ҳикоя қилди Саблин. —Командани ҳам туздик. Лекин улар билан шуғулланадиган жой йўқ эди. Нима қилиш керак?

Агар бошқа киши бўлганида бу ишга қўл силтаб кетган бўлар эди. Ҳақиқатан ҳам завод территорияси жуда тор. Гоҳида бу ердан автомашиналар ҳам жуда қийинчилик билан ўтади. Демак, бу ерда спорт майдонлари қуриш ҳақида гап ҳам бўлиши мумкин эмас. Нима қилиш керак? Бу масалани ҳал қилиш учун завод касаба союз комитетига мурожаат қилдик. Улар ўз навбатида оталиғимиздаги 51-мактаб раҳбарларига мурожаат қилишди. Икки томонлама шартнома тузилди. Унда қуйидагилар ёзилган эди: «Сизлар бизга биноларни ремонт қилишга ёрдамлашинглар, мактабни жиҳозлаш учун зарур бўлган асбобларни тайёрлаб беринглар. Бунинг эвазига сизлар мактабимизнинг спорт залида шуғулланишга рухсат оласизлар».

Шартнома тузган томонлар бир-биридан миннатдор бўлишди. Саблин тез орада спортчиларни машқ қилдира бошлади. Ана шундан кейин баскетбол ва волейбол бўйича жамоатчи тренерлар аниқланди. Хусусан бу ишларни бизга таниш бўлган токарь М. Лаврентьев, болалар велосипедларининг йиғувчиси И. Саъдуллаевлар олиб боришди. «Ташавтоматика» заводининг баскетбол командаси область машинасозлар ишчилар касаба союзлари комитети спартакиадасида ҳеч кутилмаганда совринли учинчи ўринни қўлга киритди. Тўғрисини айтганда, ҳатто мутахассислар ҳам бундай бўлишини кутишмаган эди. Волейболчилар ҳам анча яхши натижага эришишди.

Александр Саблин уч цехда ишлаб чиқариш гимнастикасини ўтказа бошлади. Ҳаммаси бўлиб бир неча минут давом этадиган гимнастика ишчиларни бутун кун бўйи тетик ва бардам юришлари, самарали меҳнат қилишига асос бўларди. Мен корхонадаги бир неча ишчи билан суҳбатлашганимдан кейин улар билан ишлаб чиқариш гимнастикаси ҳақида ва янги инструктор ҳақида жуда яхши тасаввурга эга эканликларининг гувоҳи бўлдим.

— Бизнинг инструкторимиз виждонан меҳнат қиладиган, ҳаракатчан одам, — дея таърифлашди ишчилар Саблинни.

Бу таърифга мен Саблинни Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия институти кечки бўлимида таълим олаётганлигини қўшиб қўймоқчиман. Бир вақтнинг ўзида ўқиш ва ишлаш осон эмас. Бироқ Саблин тадбиркорлик туфайли машғулотлар ўтказиш, мусобақаларда қатнашишга ҳам вақт топмоқда.

Шунга қарамасдан инструкторнинг ўзи олиб бораётган ишлардан бутунлай кўнгли тўқ эмас. Нима учун деб сўрарсиз. Биз завод касаба союз комитетининг раиси Алексей Цхай билан бўлган суҳбат чоғида бу саволга жавоб топгандай бўлдик. Касаба союз ташкилоти раҳбарининг изоҳлашига қараганда завод коллективи унчалик катта эмас. Шунинг учун ҳам бу ерда физкультура инструкторининг бўлиши ҳисобга олинмаган. Инструкторнинг вазифасини эса ишлаб чиқариш гимнастикаси методисти бажаради.

— Ишлаб чиқариш гимнастикасини ўтказувчи инструктор-методист вазифасига — деб ҳикоя қилди Цхай, —фақат эрталабки гимнастика машқларини ўтказиш киради. Секция ишларини бошқариш, машқ ва мусобақаларни ўтказиш унинг вазифаси эмас. Шу жиҳатдан олганда бизнинг омадимиз келди, деб айтишимиз мумкин. Александр Саблин командалар ташкил қилиш ва машқ ўтказиш ишларини ўз зиммасига олди. У жуда очиқ кўнгилли одам. Тўғрисини айтганда унга ёрдам бериш керак. Лекин ана шу ёрдамни ким беради. Буни аниқлаш ҳозирча қийин бўляпти.

Ҳа, Саблиннинг режалари жуда катта. У «Саломатлик группаси», стол тенниси секцияси ташкил қилиш, спортнинг бошқа турлари бўйича мусобақалар ўтказишни орзу қилади.

— Спорт формалари ва жиҳозларини сақлайдиган жойимиз ҳам йўқ, — деди куйиниб Саблин. — Ҳозирча уларнинг ҳаммасини завод касаба союз комитетининг хонасида сақлаяпмиз.

— Спорт базалари масаласини ҳал қилиш учун сиз «Меҳнат» кўнгилли спорт жамиятининг область Советига мурожаат қилсангиз яхши бўларди,— дея маслаҳат бердик унга.

— «Меҳнат» жамиятига бир неча бор бордим, — дея гапга аралашди А. Цхай. — У ердагилар ёрдам ва базаларни ижарага беришдан олдин пул талаб қилишмоқда. Бизда эса бу мақсад учун маблағ ажратилмаган.

Инструктор-методист А. Саблиннинг ўз меҳнатидан қониқмаётганлигининг сабаби шунда экан. Унинг характери керак нарсани амалга оширишга ҳаракат қилишдир. У кучли спорт коллективи вужудга келтиришни орзу қилади. Буни бошқаларнинг ёрдамисиз амалга ошириб бўлмайди.

Ҳаммага маълумки, хал қилинмаган ва иложи топилмаган муаммонинг ўзи бўлмайди. Бинобарин бу ерда ҳам спорт масаласини ҳал қилишга йўл топилиши лозим. Бунда айниқса завод касаба союз комитетининг раҳбарлари қатъийлик кўрсатишлари керак. Улар машинасозлик касаба союзлари область комитетига қатъий мурожаат қилишлари керак. Эҳтимол завод директори ҳам директор фондидан бу муаммони ҳал қилиш учун маблағ ажратар, уни спорт базаларини ижарага олишга сарфлаш мумкин бўлар.

«Меҳнат» кўнгилли спорт жамиятининг Тошкент область Совети ҳам бу масалага бефарқ қарамаслиги лозим. У ёш физкультура коллективининг оёққа туришига ёрдам бериш йўлини топиши керак.

А. БРОНШТЕЙН.

• *Фан оламида*

Балиқчилик резервлари

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси зоология ва паразитология институтининг олимлари ишлаб чиққан методлар ҳозир республиканинг сув ҳавзаларидан ўрта ҳисобдан олинаётган балиқдан икки баравар кўп —гектар бошига 40 центнергача балиқ олишга имкон беради. Табиий ва сунъий ҳавзаларда ўтказилган кенг кўламдаги тадқиқотлар асосида шу методлар ишлаб чиқилди.

Зоологлар Ўзбекистоннинг турли районларида жойлашга ўн тўртта сув омборида ва 20 та кўлда балиқ запасларини ҳужжатлаштирдилар. Балиқлар уруғ сочадиган жойларни муҳофаза этиш, балиқ турларини кўпайтириш борасида тавсиялар тайёрладилар. Ҳавзаларнинг озуқа базаси ва шу базани тўлдириб бериш имкониятлари ўрганиб чиқилди. Олимларнинг тавсиялари бўйича масалан, республиканинг жанубидаги Учқизил сув омборига бир ярим миллионта майда қисқичбақа қўйиб юборилдики, улар етиштириладиган кўпгина балиқлар учун қимматли хўрак ҳисобланади.

Қарши ва Мирзачўл ирригация системаларидаги балиқларнинг ҳолати ва тарқалганлиги тадқиқ этилди. Шу тадқиқотлар натижасида ишлаб чиқилган ҳовуз балиқчилигини жадал ривожлантириш методи янги сунъий суғориш зоналарида биологик мелиорацияни самарали усул билан жорий этишга ҳам йўл очади.

Навқирон шаҳар ривожланмоқда

Ўзбекистондаги энг навқирон шаҳарлардан бири — Дружба шаҳрининг аҳолиси янги йилга яхши кайфият билан қадам қўйди. Бу ерда тўрт уй фойдаланишга топширилди. 176 оила квартираларнинг калитини олди. Шаҳарда асосан ёшлар истиқомат қилади. Ҳар йили бу ерда кўплаб янги оилалар вужудга келмоқда.

Бу шаҳар барпо этилганига ҳали икки йил ҳам бўлгани йўқ. Шаҳар илгари тошлоқ бўлиб ётган ясси жойда қад кўтармоқда. Ҳозирдаёқ бу ерда замонавий шинам уй-жойлар ва жамоат бинолари қурилган тўппа-тўғри кенг кўчалар кўзни қувонтиради. Юбилей йилида бу ерда 12 минг квадрат метрдан кўпроқ турар жой майдони фойдаланишга топширилди. Шиша ва мармардан қурилган замонавий бинолар — 1176 ўринли ўрта мактаб ва 600 ўринли ҳунар-техника билим юрти комплекси шаҳарга ҳусн қўшди.

Иккинчи қурилиш-монтаж бошқармасининг коллективи Туямўйин гидроузели қурувчилари учун уй-жой қуриб бериш мажбуриятини адо этиб, эришган муваффақиятларни 1978 йилда мустаҳкамлаш ва кўпайтиришга, СССР Конституцияси қабул қилинганлигининг бир йиллигини муносиб меҳнат туҳфалари билан нишонлашга аҳд қилди. (ЎзТАГ).

• *Ҳар тўғрида*

Филларни қутқаринг

Африка филларининг ҳаёти хавф остида. Кениялик таниқли биолог Дуглас Гамильтон мана шундай қарорга келди.

Ўтган йили фақат Африка қитъасининг ўзидагина овчилар шу юз ҳайвонлардан мингдан то тўрт юз мингтагача отиб ўлдирилди. Биргина Гонконг шаҳридан 710 тонна фил суяги четга олиб чиқилди. Бу қимматбаҳо юкни ортган кемалар Япония. Хитой, Ҳиндистон, Европа ва Америка қирғоқлари томон йўл олишди.

Филлар ваҳшийларча овланмоқда. Кўрган-билганларининг айтишига қараганда. Чадда улар вертолёт ёрдамида овланса, Суданда кўпинча тириклигича ёқиб юборилябти. Кенияда 1970 йилда эса мавжуд бўлган филларнинг ярмига яқини йўқ қилиб юборилди.

— Агар бунга тезда барҳам берилмаса, — дейди Гамильтон, — африкалик филлар ҳаёти ер юзида энг кам учрайдиган зангори китлар каби таҳлика остида қолади.

Чекишни ташланг

Япониянинг Коба шаҳридаги «Йошико койо» фирмасининг 36 хизматчиси яқиндан бошлаб белгиланган иш вақтида чекмаслиги учун ойлик маошига қўшимча ҳақ оладиган бўлди. Қўшимча ҳақ миқдори қуйидагича белгиланади. Ишчининг бир минутлик иш ҳақи у бутун иш куни давомида чекиб улгурадиган сигарет миқдорига кўпайтирилади. Кейин яна бешга (белгиланган чекиб олиш вақтлари) ва ниҳоят 25 га (бир ойлик иш куни миқдори) кўпайтирилади.

Фирма президенти Ч. Йошиота бу тажрибадан бениҳоя хурсанд. Чунки у фақатгина хизматчилар соғлигига фойда келтирибгина қолмай, корхона учун ҳам маълум миқдорда қўшимча фойда келтирди.

Кроссворд ишқибозларига

Бельгиялик Генри Блейз яқинда қизиқарли ўйин ишқибозларини хушнуд этди. У 25 минг катакдан иборат бўлган кроссворд тузди. Бу кроссворд катакларини тўлдириш учун 7748 сўзни топиш лозим.

Бунинг учун Блейз саккиз йил вақт сарфлади. Энди у жаҳондаги энг катта кроссворднинг авторидир. Жаҳон «экс-чемпиони» немис Р. Штилгенбауэр томонидан 1949 йилда ижод этилган кроссворд янги кроссворддан 1,5 мингта сўз камлиги билан фарқ қилади.

Блейз кроссворди магазин пештахталаридан пайдо бўлди. Унинг баҳоси 980 бельгия франкига тенг. Кроссвордни биринчи ечган кишини мукофот кутяпти. Авторнинг фикрича, бунинг учун камида икки йил вақт керак бўлади. Тажрибага эга бўлгандан кейин эса кроссворд катакларини икки-уч ой давомида тўлдириш мумкин.

СУД ЗАЛИДАН

Машина ўғриси

Раҳим илгари жиноят содир қилиб жазони шартли равишда ўтаётганда ўзига етарли хулоса чиқара олмади. У Қўйлиқ массивидаги «Главташкентстрой» га қарашли 28-ётоқхонада хаёл суриб ётаркан, мўмайгина пул топиб. тенгқурлари олдида ғоздек гердайиб юриш, енгил ҳаёт кечириш йўлларини излар эди. 33 ёшлик йигит «бойвачча» бўлиб юрса ёмонми?

Тун... Р. Аҳролов ширакайфда Сағбон кўчасидаги «Коммунизм» автобус бекатига келди. Қоронғида теварак-атрофни синчиклаб текшираётган Раҳимнинг кўзи эгасиз турган 79. 48 ЮКМ «Жигули» автомашинасига тушди. У машина ёнига келиб, унинг кабинасини очди ва шоша-пиша ҳайдаб қолди.

Елдек учиб кетаётган «Жигули» Ўрдада 27-57 ТНН «Москвич» маркали машинанинг орқасидан бориб урди. Раҳим қочишга улгуролмади. Давлат автоинспекциясининг ходимлари томонидан машина ҳужжатлари текширилганда Раҳимнинг сири очилиб қолди.

Собир Раҳимов район халқ судининг ҳайъати машина ўғриси Р. Аҳроловнинг жиноий ишини кўриб чиқиб, уни 4 йил қаттиқ режимли қамоқ жазосига ҳукм қилди.

Ф. АБДУРАҲИМОВ.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА РЕКЛАМА РЕКЛАМА РЕКЛАМА

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 10/I да **Оққуш кўли** (12.00), **Флория Тоска** (19.00). 13/I да **Масхарабозлар.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/I да **Уйланиш** (11.00), **Қор маликаси** (15.00), 13/I да **Оқшомдан тушгача** (15.00).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 12/I да **Олифта,** 13/I да **Муқаддас диёр.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/I да **Кўзингни каттароқ оч** (12.00, 15.00).

КИНО

10 ЯНВАРДА

Хизматдош ошиқлар қиссаси — «ҚОЗОҒИСТОН» (12, 13, 17, 18, 20.00), «ДРУЖБА» (12, 15.10, 18, 20.30), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18, 21.00), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», ЛИСУНОВ номли, «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Қуролланган ва жуда хавфли — «МОСКВА» (10, 12, 14, 16, 18, 19.30, 21.00), «НУКУС» (тоқ соатларда), «ВОСТОК», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Африка фили (11, 13, 15.00), **Сиёвуш ҳақида қисса** (17, 20.00) — «КЎКЧА».

Бир крон учун романс — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12, 14, 16.00), «ДРУЖБА» (11, 13, 14.40, 17, 19, 21.00), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

11 ЯНВАРДА

Хизматдош ошиқлар қиссаси — «ҚОЗОҒИСТОН» (12, 13, 17, 18, 20.00), «ДРУЖБА» (12, 15.10, 18, 20.30), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18, 21.00), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», ЛИСУНОВ номли, «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Қуролланган ва жуда хавфли — «МОСКВА» (10, 12, 14, 16, 18, 19.30, 21.00), «НУКУС» (тоқ соатларда), «ВОСТОК», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Африка фили (11, 13, 15.00), **Сиёвуш ҳақида қисса** (17, 20.00) — «КЎКЧА».

Бир крон учун романс — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12, 14, 16.00), «ДРУЖБА» (11, 13, 14.40, 17, 19, 21.00), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

14. 15 ЯНВАРЬ СОАТ 19.30 ДА
М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ

«ЎЗБЕКИСТОН ГУЛЛАРИ» АНСАМБЛИНИНГ КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
ХОНАНДАЛАР:
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:
ОЛМАХОН ҲАЙИТОВА, ҚУВОНДИҚ ИСКАНДАРОВ, ШАРИФ СУЛТОНОВ
ОЙХОН ЁҚУБОВА, ИЗОМЖОН САДРИЕВ
РАҚҚОС ВА РАҚҚОСАЛАР:
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист
МУЪТАБАР ЙЎЛДОШЕВА
Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Зуҳра ҒОЗИЕВА, Ражаб ИСМОИЛОВ.
Оригинал жанр — Собир МАҲКАМОВ.
ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ
Программани — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ғулом ТОЖИАЪЛОЕВ олиб боради.
Ансамблнинг бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССР халқ артисти Муҳаммаджон МИРЗАЕВ.
Музика раҳбари — Азиз МУЛЛАХОНОВ.
Филармониянинг бадиий раҳбари — Бутуниттифоқ ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати композитор Мирсодиқ ТОЖИЕВ.
Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан, шанба ва якшанба кунлари соат 10.00 дан сотилади.
Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

9 ЯНВАРЬ — ДУШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.25 Болалар учун. «Каллеизқуварнинг саргузаштлари». Телевизион бадиий фильм. 1-серия. 18.30 Янгиликлар. 18.45 «Учинчи йил — зарбдор йил». Киев области меҳнаткашлари мусобақалашмоқдалар. Кўрсатувда КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Украина Компартияси Киев область комитетининг биринчи секретари В. М. Цибулько иштирок этади. 19.30 Хоккей бўйича халқаро ўртоқлик учрашуви. ВХА «Цинцинатти» командаси — СССР терма командаси. АҚШдан олиб кўрсатилади. 21.30 «Вақт». информацион программаси. 22.00 Кучли фигурачиларнинг Бутуниттифоқ мусобақалари. Одессадан олиб кўрсатилади. 23.15 «Кинотомошабин ҳамроҳи». Кўрсатувни театр ва кино артисти В. Никулин олиб боради. 24.00 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Ўсмирлар учун. «Старшеклассник». (рус.). 18.30 «Инсон ва қонун». 19.00 «Ғўзанинг янги навлари — ҳаётга». Селекция ва уруғчилик институтидан репортаж (рус.). 19.15 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.30 «Ижод гулшани». Телевизион журнал. 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Тамара Дошумова». Концерт-очерк. 21.30 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.00 «Ўғирланган». Бадиий фильм. 23.40 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

Тошкент кўрсатади. 18.55 Кўрсатувлар программаси. 19.00 Болалар учун фильм. «Шустрик ва Мямликнинг Янги йил туши». «Биринчи концерт». 20.00 Тошкент янгиликлари. 20.20 «Мамлакатимиз кишилари». Телевизион ҳужжатли фильмлар программаси. «Металл, баян ва бошқа муҳим ишлар», «Уста», «Унинг номи ишчи», «Эстафета». 21.25 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Чизма геометрия.

10 ЯНВАРЬ — СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Вақт» информацион программаси. 9.35 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 9.50 «Мюнхаузеннинг саргузаштлари». Кўп серияли телевизион мультфильм. 3 ва 4-сериялар. 10.10 «Ёшлар ижоди». Болалар бадиий ҳаваскорлик коллективларининг концерти. 10.35 «Мангу даъват» Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия. 11.45 «Киносаёҳатчилар клуби». 15.00 Социалистик мамлакатлар ҳужжатли фильмлари программаси. 15.55 «Жонажон табиат». 16.15 М. Твен. «Том Сойернинг саргузаштлари». 16.45 «Спортчилар класси».

17.25 Болалар учун. «Каллеизқуварнинг саргузаштлари». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 18.30 Янгиликлар. 18.45 «Инсон ва қонун». 19.15 РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Мешчерин раҳбарлигидаги Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси электр-музикали чолғу асбоблари ансамблининг концерти. 19.45 «Магнитнинг тортиш кучи». 1-кўрсатув. Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов олиб боради. 20.15 «Мангу даъват». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия. 21.30 «Вақт» информацион программаси. 22.00 Кучли фигурачиларнинг Бутуниттифоқ мусобақалари. Спорт рақслари. Одессадан олиб кўрсатилади. 23.00 С. Есенин. «Анна Снегина». Артист В. Золотухин ижро этади. 23.45 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

10.55 Кўрсатувлар программаси.

МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА

11.00 «Қорбобо, қаердасиз?». Республика қўғирчоқ театрининг спектакли олиб кўрсатилади. 12.00 «Гекльберри Финнинг саргузаштлари». Телеспектакль (рус.) 13.10 Қизлар ўртасида волейбол бўйича СССР зонал биринчилиги. Ўзбекистон ССР — Қозоғистон ССР. Округ Офицерлар уйининг спорт залидан репортаж.

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Арча атрофида шодон ўйнаймиз» (рус.). 18.30 «Қишлоқ хўжалик ишлари кундалиги». 18.45 «Оламда нима гап». Кўрсатувни тарих фанлари кандидати Э. Ҳайитбоев олиб боради. 19.10 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.25 «Театр учрашувлари». 20.20 «Ахборот» информацион программаси. 20.40 Бизе-Шчедрин. «Кармен-сюита». М. Ашрафий номли Тошкент Давлат консерваториясининг симфоник оркестри ижро этади. 21.30 Москва «Вақт» информацион программаси. 22.00 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. «Лалварлик овчи». Бадиий фильм. 23.15 «Сөбрие Эреджепова куйлайди». Телевизион фильм-концерт. 23.30 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

Тошкент кўрсатади. 18.55 Кўрсатувлар программаси. 19.00 Болалар учун фильм. «Кичкинтойлар учун физика». 1 ва 2-сон. 19.30 «Ирсият қонунлари». Биологиядан ўқув кўрсатуви. 20.00 Тошкент янгиликлари. 20.20 Реклама ва эълонлар. 20.35 Ўқитувчи экрани (рус.). 21.05 Енгил чолғу куйларидан концерт. 21.35 Абитуриентлар учун. Олий математика. 22.35 «Шоирнинг ишчилар сафидаги ўрни». Бадиий ўқиш (рус.).

Ф. Энгельс номидаги Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институти коллективи инглиз тили грамматикаси кафедрасининг доценти О. Мўминовга отаси

Абдулҳай ХОЛМУҲАМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ГСП, ТОШКЕНТ, ЛЕНИН ПРОСПЕКТИ, 41-УЙ

Р — 00113. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. «Правда Востока» кўчаси, 26.

ИНДЕКС 64579. Нашр Д—1208.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33-02-49 дан 33-02.58 гача эълонлар бўлими — 33-81-42.